

รายงานผลการดำเนินงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
ของกรมวิชาการเกษตร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
♦ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยม	1
♦ สมุดลัทธิธรรมองค์กรและการทำงานกรมวิชาการเกษตร	2
♦ ผู้บริหารกรมวิชาการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	3
♦ โครงสร้างกรมวิชาการเกษตร	4
♦ อัตรากำลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	5
อัตรารัฐราชการกรมวิชาการเกษตรจำแนกประเภทตำแหน่ง	5
อัตรารัฐราชการกรมวิชาการเกษตรจำแนกตามวุฒิการศึกษา	6
อัตรารัฐอัตรากำลังกรมวิชาการเกษตร	6
อัตรารัฐอัตรากำลังจำแนกตามส่วนกลางและภูมิภาค	7
♦ ผังงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	8
♦ สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณกรมวิชาการเกษตรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำแนกตามหมวด รายจ่าย	9
♦ สรุปรายงานผลการเบิกจ่ายรายผลผลิต/โครงการกิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2566	10
♦ รายงานการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2566	11
ส่วนที่ 1 วิจัยและพัฒนา	12
♦ ภารกิจวิจัยและพัฒนาด้านพืชและเครื่องจักรกลการเกษตร	12
พันธุ์พืชใหม่ต่อยอดพันธุ์เดิมเพื่อรองรับตลาดแนวใหม่	12
นวัตกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ	15
งานวิจัยสนับสนุนงานบริการและกฎหมายที่กรมวิชาการเกษตรกำกับดูแล	17
ต้นแบบเครื่องจักรกลการเกษตร	17
การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกและคาร์บอนเครดิต	20
ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานตามภารกิจกรมวิชาการเกษตร	21
♦ ภารกิจด้านงานบริการวิชาการ	21
แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	21

เรื่อง	หน้า
ผลิต : บริหารจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการเกษตร	21
กิจกรรม : การพัฒนาศักยภาพงานวิชาการเกษตร	21
กิจกรรม : การบริหารความหลากหลายทางชีวภาพ	24
แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม	25
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	25
แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า	26
1. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	26
2. โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม การผลิตกัญชา	28
3. โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์	30
4. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	32
5. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ	35
6. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	37
7. โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	39
8. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	41
9. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหาร จัดการเชิงรุก (Agri-map)	42
แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	44
โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่	44
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	47
1. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	47
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	49
♦ ภารกิจด้านงานบริการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าพืช และกำกับ ดูแล พัฒนากฎหมาย ที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ	50
แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	50
ผลิต : การยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	50
ผลงานที่สำคัญอื่น ๆ	52

เรื่อง	หน้า
1. การเปิดตลาดสินค้าเกษตร	52
2. มาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรรายย่อยเพื่อการส่งออก	52
ส่วนที่ 3 งานการต่างประเทศ	54
♦ งานพหุภาคี	54
♦ งานทวิภาคี	64
♦ งานทุนและงบประมาณ	74

วิสัยทัศน์

กรมวิชาการเกษตรเป็นองค์กรที่เป็นเลิศด้านการวิจัยและพัฒนาด้านพืช เครื่องจักรกลการเกษตร และเป็นศูนย์กลางรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านพืชในระดับสากล บนพื้นฐานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้สมคูลวัฒนธรรมองค์กร ภายในปี พ.ศ. 2570

พันธกิจ

1. สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านพืชและเครื่องจักรกลการเกษตร สู่กลุ่มเป้าหมาย
2. กำหนดและกำกับดูแลมาตรฐานระบบการผลิตและผลิตภัณฑ์พืชและปัจจัยการผลิต พัฒนาระบบตรวจรับรองสินค้าการเกษตรด้านพืชให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
3. อนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืช แมลง และจุลินทรีย์
4. สนับสนุนการขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย มุ่งสู่เศรษฐกิจสังคมคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน
5. กำกับ ดูแล และพัฒนากฎหมายที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ

ค่านิยม

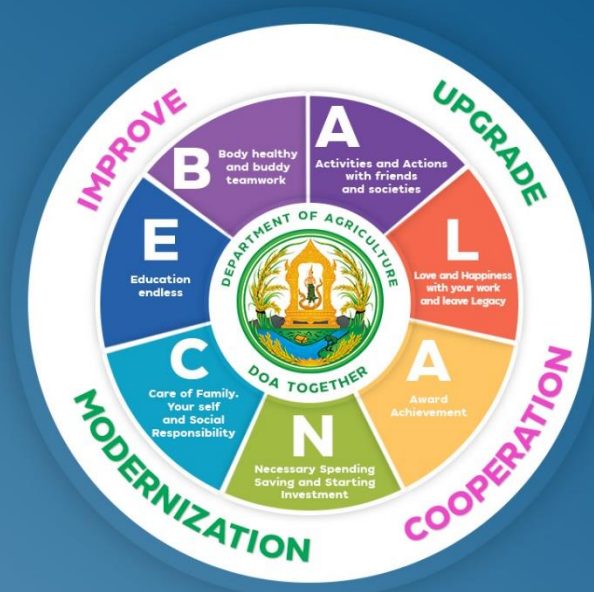
ที่มาและความสำคัญ

ค่านิยมองค์กร หรือ Core Value เปรียบเสมือนหลักการ ความเชื่อ ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ขององค์กรเปรียบดั่งสารที่องค์กรสื่อให้ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงบุคลากรภายในองค์กรได้รับรู้ เข้าใจถึงรากฐาน และสิ่งที่องค์กรให้ความสำคัญ อีกทั้งยังเป็นบรรทัดฐานการประพฤติปฏิบัติตนแก่บุคลากรซึ่งค่านิยมมีความสัมพันธ์กับลักษณะภารกิจขององค์กร และเป็นส่วนสำคัญของการสร้างวัฒนธรรมองค์กร

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2562 ให้ความหมายของวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) เอาไว้ว่า หมายถึง การกระทำ ค่านิยม ความเชื่อ เจตคติ อุดมการณ์ของสมาชิกในองค์กร รวมถึงพฤติกรรมที่มีการปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอ เป็นบรรทัดฐานของกลุ่มที่คาดหวังหรือสนับสนุนให้สมาชิกปฏิบัติตามและเป็นเสมือน “บุคลิกภาพ” หรือ “จิตวิญญาณ” ขององค์กร ซึ่งทำให้องค์กรหนึ่งแตกต่างจากองค์กรอื่น ๆ ดังนั้น ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เห็นว่า องค์กรให้ความสำคัญกับสิ่งใด อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงหลักการ มุมมอง และคุณลักษณะของบุคลากรในองค์กรนั้น รวมถึงยังเป็นเครื่องมือที่องค์กรใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคล เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตรงกับความต้องการขององค์กรอีกด้วย

เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2565 อธิบดีกรมวิชาการเกษตร (นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์) ได้ประกาศแนวทางการสร้างสมคูลวัฒนธรรมองค์กรและการทำงาน กรมวิชาการเกษตร (BALANCE DOA TOGETHER) ในที่ประชุม โดยมีผู้บริหารกรมวิชาการเกษตร และบุคลากรร่วมรับฟัง ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารฝึกอบรมด้านมาตรฐานการผลิตพืช กรมวิชาการเกษตร และผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ Zoom Meeting ทั้งนี้ การดำเนินการส่งเสริมค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กรนั้น มีอาจทำได้โดยง่าย ทั้งยังต้องอาศัยความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการยอมรับปฏิบัติตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้น กรมวิชาการเกษตรจึงได้จัดทำแผนส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร กรมวิชาการเกษตร ประจำปี พ.ศ. 2565 เพื่อให้การดำเนินการส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรของกรมวิชาการเกษตร เกิดประสิทธิผล

สมดุลวัฒนธรรมองค์กรและการทำงานกรมวิชาการเกษตร (BALANCE DOA TOGETHER)

Body Healthy and Buddy Teamwork

สุขภาพแข็งแรง บัดดีดี ทีมเวิร์คเยี่ยม

Activities and Action with Friends and Societies

ร่วมกิจกรรมและสานสัมพันธ์มองเพื่อนและสังคม

Love and Happiness with Your Work and Leave Legacy

รักและสนุกกับการทำงาน พร้อมสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเป็นตำนานแก่องค์กรและประเทศ

Award Achievement

ให้รางวัลทุกความสำเร็จที่ทำได้

Necessary Spending, Saving and Starting Investment

ใช้จ่ายอย่างรอบคอบ เก็บออม และเริ่มลงทุนก่อนวัยเกษียณ

Care for Family, Yourself and Social Responsibility

รักตนเอง ดูแลครอบครัว และรับผิดชอบต่อสังคม

Endless Education

ใฝ่หาความรู้และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

ผู้บริหารกรมวิชาการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

นายสุรกิตติ ศรีกุล
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช

นายภัทษณูภณ หมั่นแจ่ม
รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

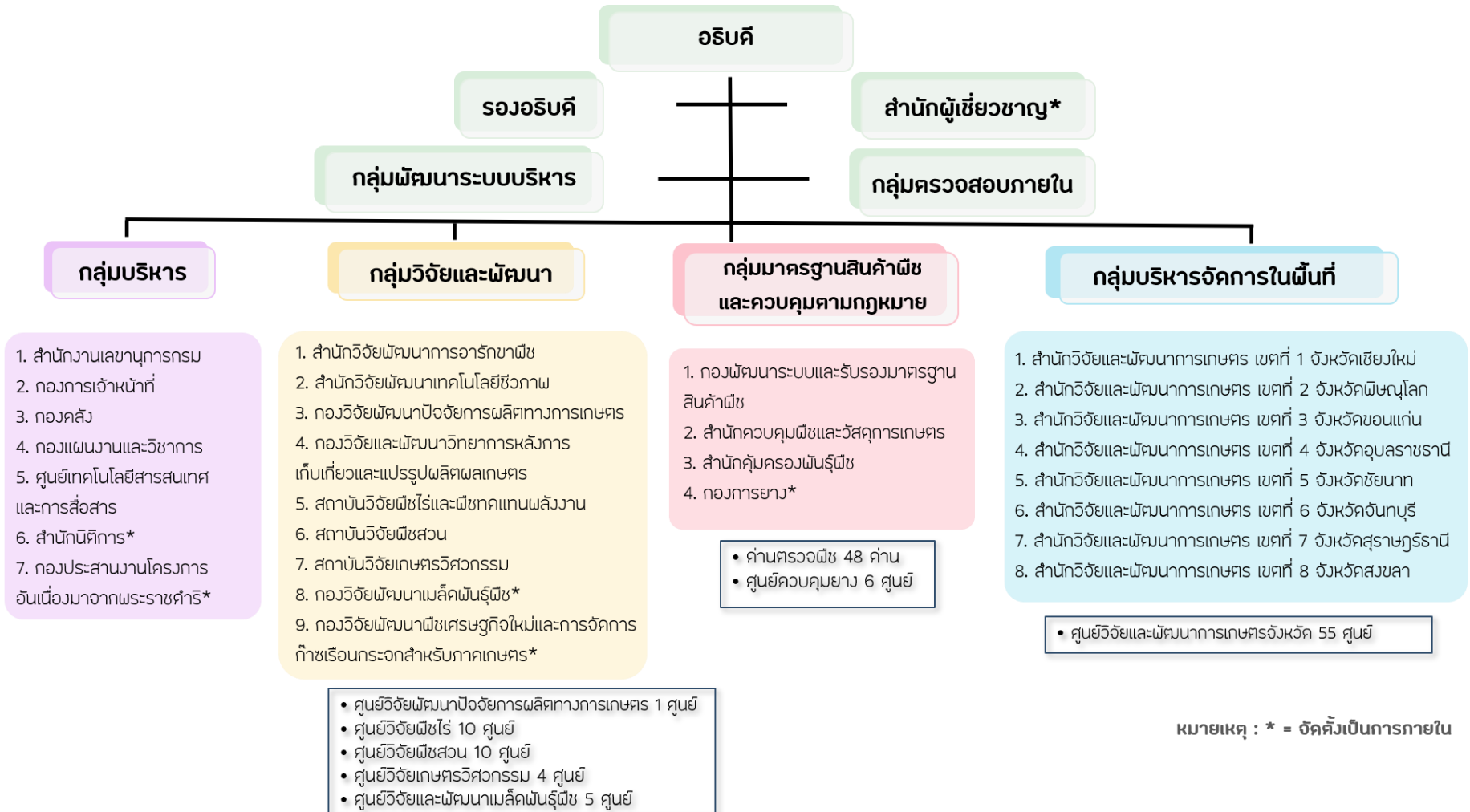

นายพงศ์ไท ไทโยธิน
รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

นางวิลาวัดณ์ย์ ไคร์ครวณ
รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

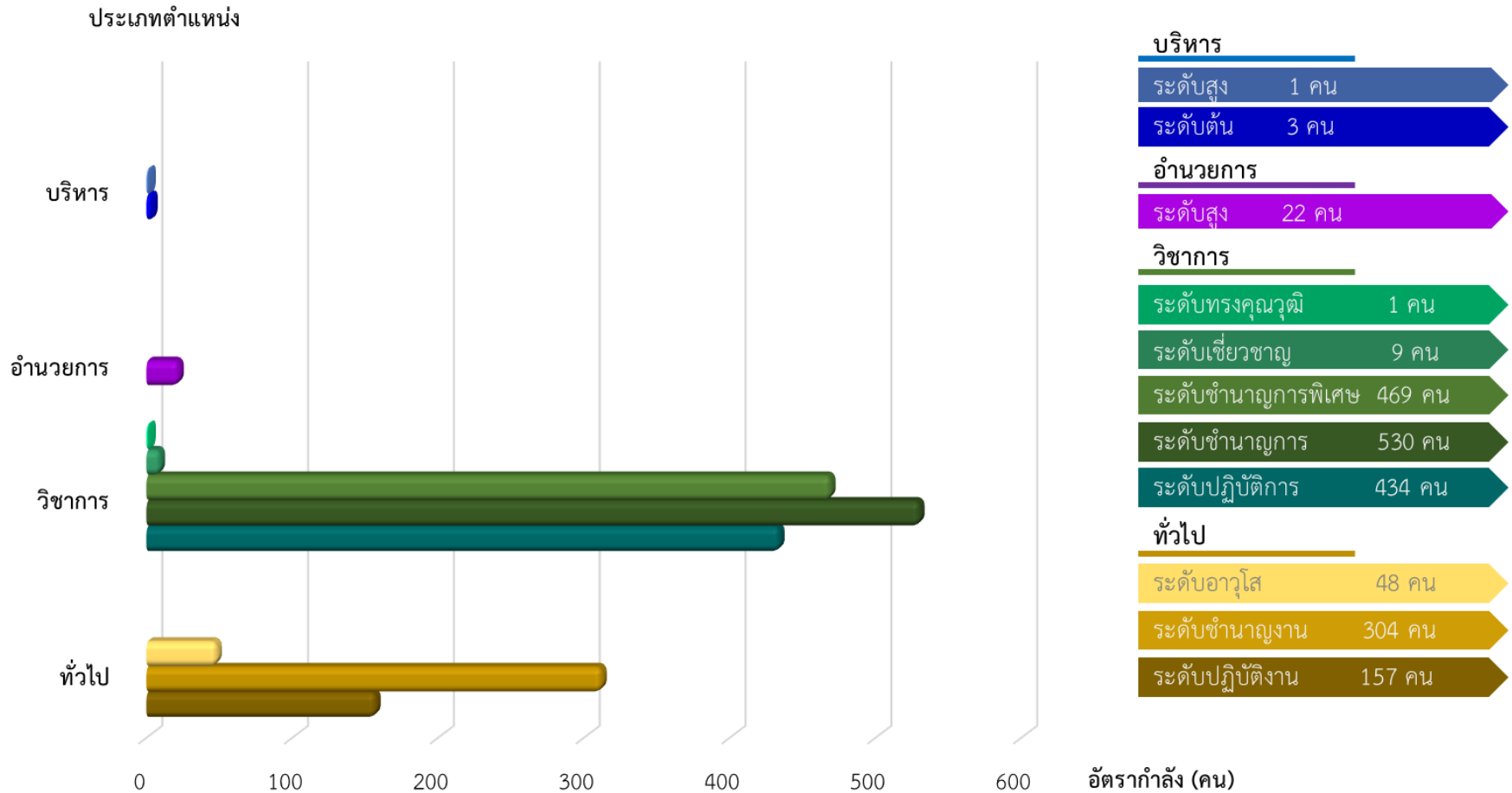
โครงสร้างกรมวิชาการเกษตร

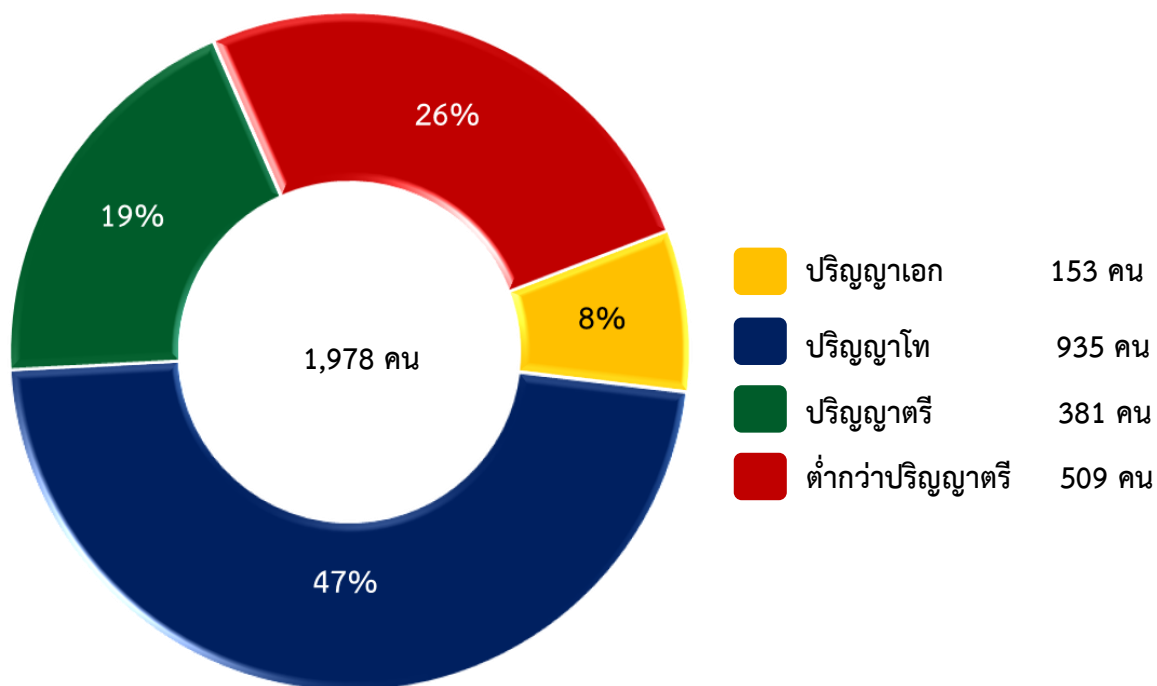
อัตรากำลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

อัตราส่วนข้าราชการกรมวิชาการเกษตรจำแนกประเภทตำแหน่ง

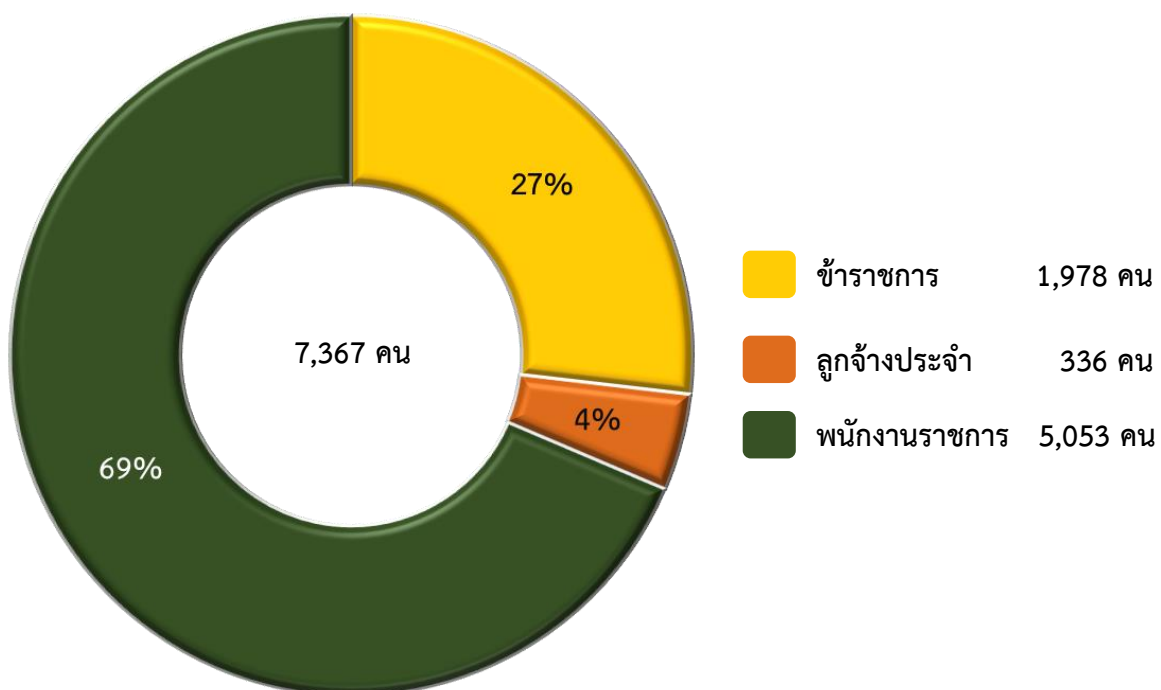
กรมวิชาการเกษตร มีอัตรากำลังข้าราชการ (ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) รวมทั้งสิ้น 1,978 คน จำแนกตามประเภทตำแหน่ง ดังนี้

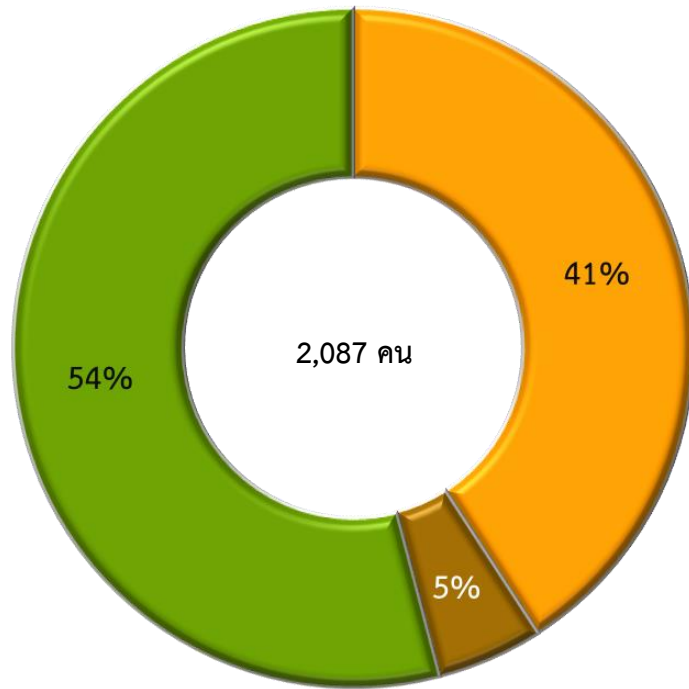
อัตราส่วนข้าราชการกรมวิชาการเกษตรจำแนกตามวุฒิการศึกษา

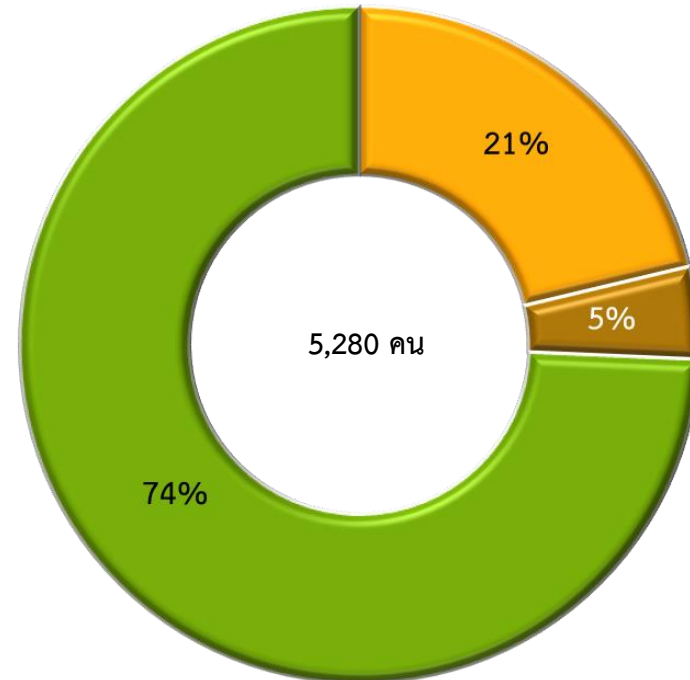
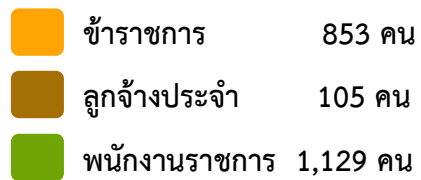
อัตราส่วนอัตรากำลังกรมวิชาการเกษตร

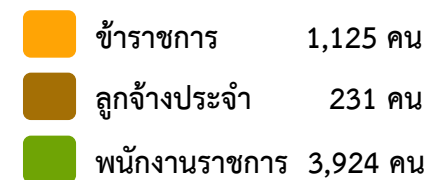
อัตรากำลังจำแนกตามส่วนกลางและภูมิภาค

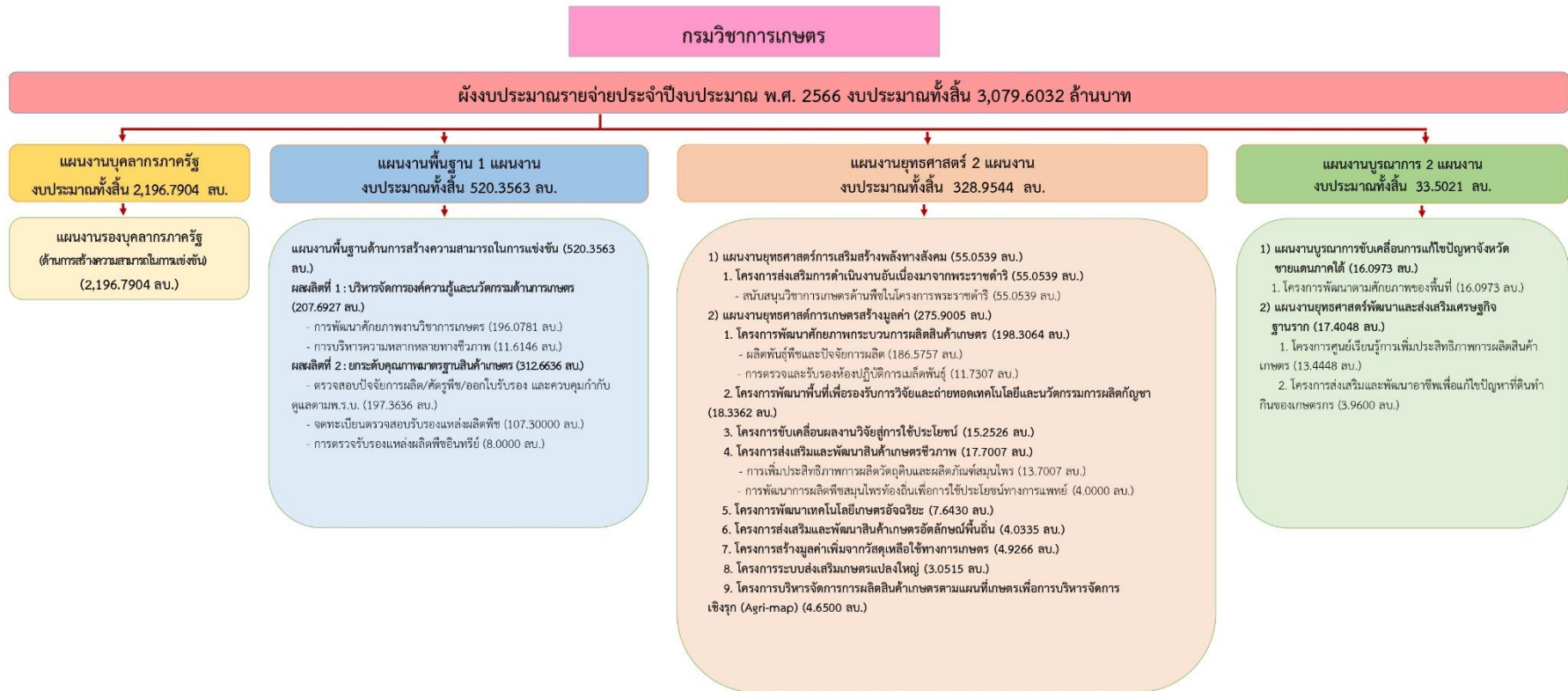

ส่วนกลาง

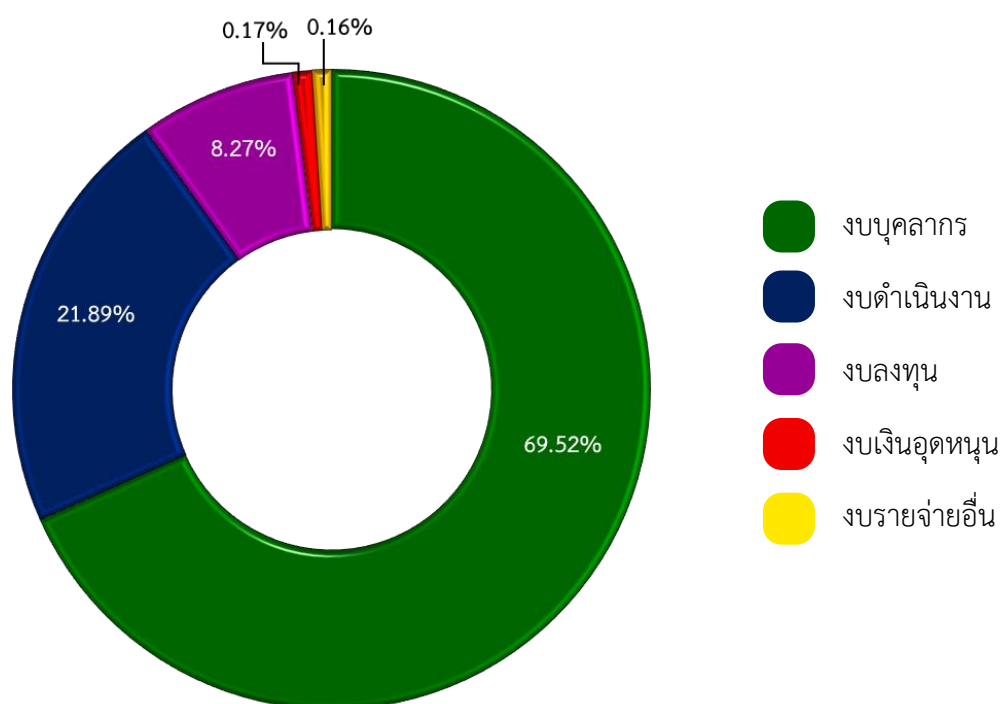
ส่วนภูมิภาค

สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณกรมวิชาการเกษตรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำแนกตามหมวดรายจ่าย

กรมวิชาการเกษตรได้รับจัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ. 2566 รวม 3,079.6032 ล้านบาท สำหรับการดำเนินงานในภารกิจของกรม จำแนกเป็น งบบุคลากร 2,140.8239 ล้านบาท งบดำเนินงาน 674.0332 ล้านบาท งบลงทุน 254.5731 ล้านบาท งบเงินอุดหนุน 5.1084 ล้านบาท และงบรายจ่ายอื่น 5.0646 ล้านบาท และมีผลการเบิกจ่ายรวมก่อนนี้ผูกพันในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 99.75

สรุปรายงานผลการเบิกจ่ายรายผลผลิต/โครงการกิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2566

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับ ที่	ผลผลิต/โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร	ผลการใช้จ่าย งบประมาณ	ร้อยละ
	รวม	3,079.6033	3,071.8066	99.75
1	รายการค่าใช้จ่ายบุคคลากรภาครัฐ	2,196.7905	2,192.7397	99.82
2	ผลผลิต : บริหารจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการเกษตร	207.6927	206.2223	99.29
	กิจกรรม : การพัฒนาศักยภาพงานวิชาการเกษตร	196.0781	194.6333	99.26
	กิจกรรม : การบริหารความหลากหลายทางชีวภาพ	11.6146	11.5890	99.78
3	ผลผลิต : ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	312.6636	311.8745	99.75
	กิจกรรม : ตรวจสอบปัจจัยการผลิต/ศัตรูพืช ออกไปรับรอง และควบคุมกำกับดูแลตาม พ.ร.บ.	197.3636	196.7513	99.69
	กิจกรรม : จัดทะเบียนตรวจรับรองแหล่งผลิตพืช GAP	107.3000	107.3000	100.00
	กิจกรรม : การตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์	8.0000	7.8232	97.79
4	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	55.0539	55.0299	99.96
5	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	198.3064	197.4863	99.59
	กิจกรรม : ผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต	186.5757	186.0994	99.74
	กิจกรรม : การพัฒนาระบบการผลิตและรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืช เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	11.7307	11.3869	97.07
6	โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีและ นวัตกรรมการผลิตกัญชา	18.3362	18.1702	99.09
7	โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์	15.2526	14.9700	98.15
8	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	17.7007	17.6535	99.73
	กิจกรรม : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร	13.7007	13.6535	99.66
	กิจกรรม : การพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ทางการแพทย์	4.0000	4.0000	100.00
9	โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ	7.6430	7.5859	99.25
10	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	4.0335	3.9981	99.12
11	โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	4.9266	4.8884	99.22
12	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	3.0515	3.0507	99.97
13	โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อ การบริหารจัดการเชิงรุก (Agri Map)	4.6500	4.6450	99.89
14	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่	16.0973	16.0942	99.98
15	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	13.4448	13.4422	99.98
16	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของ เกษตรกร	3.9600	3.9558	99.89

- หมายเหตุ : 1. ผลการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นผลรวมของผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนหักพัน
2. ผลการใช้จ่ายงบประมาณนี้ไม่ใช่รายงานฐานะการเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของกรมวิชาการเกษตร

รายงานการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

	รายงานการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
	ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
	กรมวิชาการเกษตร
	ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2566

Performance Base	Potential Base	คะแนนรวม	สรุปผลการประเมิน
45.00 คะแนน	30.00 คะแนน	75.00 คะแนน	 ระดับมาตรฐานขั้นสูง

ประเด็นการประเมิน	น้ำหนัก	เป้าหมาย			ผลการดำเนินงาน	คะแนน	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
		ขั้นต้น (50)	มาตรฐาน (75)	ขั้นสูง (100)			
องค์ประกอบที่ 1 การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน (Performance Base) (ร้อยละ 70)							
1. อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมพื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)	10	3.00 (ร้อยละ)	4.00 (ร้อยละ)	5.00 (ร้อยละ)	8.24 (ร้อยละ)	100.00	10.00
2. อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)**	15	1.00 + 2.00 (ร้อยละ + ร้อยละ)	2.00 + 3.00 (ร้อยละ + ร้อยละ)	3.00 + 4.00 (ร้อยละ + ร้อยละ)	-6.91 + 5.20 (ร้อยละ + ร้อยละ)	0.00	0.00
3. อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)**	10	0.50 (ร้อยละ)	1.75 (ร้อยละ)	3.00 (ร้อยละ)	-5.90 (ร้อยละ)	0.00	0.00
4. รายได้เงินอุดหนุนทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น	10	76,967.03 (บาท/ครัวเรือน/ปี)	78,322.00 (บาท/ครัวเรือน/ปี)	79,676.97 (บาท/ครัวเรือน/ปี)	80,271.00 (บาท/ครัวเรือน/ปี)	100.00	10.00
5. จำนวนผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์	25	18 (เรื่อง)	20 (เรื่อง)	22 (เรื่อง)	22 (เรื่อง)	100.00	25.00
องค์ประกอบที่ 2 การประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base) (ร้อยละ 30)							
6.1 การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล : ความสำเร็จในการขับเคลื่อนการพัฒนางานบริการ Agenda ตามมติคณะรัฐมนตรี (12 งานบริการ)	8	80.00 (ร้อยละ)	90.00 (ร้อยละ)	100.00 (ร้อยละ)	100.00 (ร้อยละ)	100.00	8.00
6.2 การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล : การพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)	7	50.00 (คะแนน)	75.00 (คะแนน)	100.00 (คะแนน)	100.00 (คะแนน)	100.00	7.00
7. การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	15	400.00 (คะแนน)	418.24 (คะแนน)	426.60 (คะแนน)	454.64 (คะแนน)	100.00	15.00
	น้ำหนักรวม	100				คะแนนรวม	75.00

หมายเหตุ: * หมายถึง ยกเลิกตัวชี้วัด, ** หมายถึง เปลี่ยนแปลงเกณฑ์การประเมิน, *** หมายถึง ปรับคะแนนเนื่องจากมีการปรับผลการดำเนินงาน, N/A หมายถึง ยังไม่ประกาศผลการดำเนินงาน

(นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

ผู้ประเมิน

วันที่ 6 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566

คำอธิบาย : เกณฑ์การประเมิน

- หมายถึง ระดับคุณภาพ
- หมายถึง ระดับมาตรฐานขั้นสูง
- หมายถึง ระดับมาตรฐานขั้นต้น
- หมายถึง ระดับต้องปรับปรุง

มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 90.00 – 100.00 คะแนน
มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 75.00 – 89.99 คะแนน
มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 60.00 – 74.99 คะแนน
มีคะแนนผลการดำเนินงานต่ำกว่า 60.00 คะแนน

คำอธิบาย : Joint KPI

- หมายถึง Joint KPI ประเด็น ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- หมายถึง Joint KPI ประเด็น ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค
- หมายถึง Joint KPI ประเด็น รายได้จากการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 1 วิจัยและพัฒนา

ภารกิจการวิจัยและพัฒนาด้านพืชและเครื่องจักรกลการเกษตร

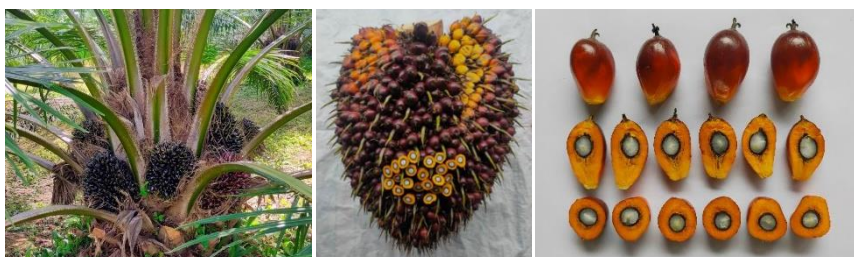
การปฏิบัติงานด้านการวิจัยและพัฒนาของกรมวิชาการเกษตร ดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านวิจัยและนวัตกรรมกรมวิชาการเกษตร ปี 2564 - 2569 ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 – 2570 และกรมวิชาการเกษตรได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตั้งแต่ปี 2564 จนถึงปัจจุบัน และมีผลงานวิจัยใหม่ที่พร้อมนำไปขยายผลภายใต้แผนงาน/ผลผลิต/โครงการ ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อพัฒนาการเกษตรของประเทศ แก้ปัญหาเร่งด่วน และสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตรด้านพืช ดังนี้

1. พันธุ์พืชใหม่ต่อยอดพันธุ์เดิมเพื่อรองรับตลาดแนวใหม่

กรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินการวิจัยปรับปรุงพันธุ์ เพื่อให้ได้พันธุ์ใหม่ให้ผลผลิตสูง ต้านทานโรคแมลงศัตรูพืช คุณภาพและลักษณะตรงตามความต้องการของเกษตรกร ผู้บริโภค และภาคอุตสาหกรรม โดยมีพันธุ์พืชที่ผ่านการรับรองพันธุ์ตามขั้นตอนของกรมวิชาการเกษตร ปี 2566 รวม 10 พันธุ์ จำแนกได้ ดังนี้

1.1 พันธุ์พืชไร่ จำนวน 4 พันธุ์ ได้แก่

1) ปาล์มน้ำมันลูกผสมพันธุ์ กวก. สุราษฎร์ธานี 10 ให้ผลผลิตทะลายสด 4,378.4 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบ 997.4 กิโลกรัม/ไร่/ปี สูงกว่าพันธุ์สุราษฎร์ธานี 3 คิดเป็น 27.7% และมีปริมาณเนื้อในเมล็ดต่อผลสูงถึง 8.9%

2) ปาล์มน้ำมันลูกผสมพันธุ์ กวก. สุราษฎร์ธานี 11 ให้ผลผลิตทะลายสด 4,139.7 กิโลกรัม/ไร่ สูงกว่าพันธุ์สุราษฎร์ธานี 3 คิดเป็น 20.4% ผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบ 950.1 กิโลกรัม/ไร่/ปี สูงกว่าพันธุ์สุราษฎร์ธานี 3 คิดเป็น 21.7% ลักษณะผลมีเปลือกนอกหนาและกะลาบาง

3) ปาล์มน้ำมันลูกผสมพันธุ์ กวก. สุราษฎร์ธานี 12 ให้ผลผลิตทะลายสด 4,310.8 กิโลกรัม/ไร่ สูงกว่าพันธุ์สุราษฎร์ธานี 3 คิดเป็น 25.3% ปริมาณเนื้อในเมล็ดต่อผลสูง 10.1% ลักษณะผลมีกะลาบาง

4) อ้อยพันธุ์ กวก. ขอนแก่น 4 อ้อยอเนกประสงค์ ให้ผลผลิต พลังงานไฟฟ้าและแก๊สชีวภาพสูง โดยผลผลิตอ้อย 11.71 ตัน/ไร่ สูงกว่าพันธุ์ขอนแก่น 3 และ K88-92 ถึง 4% ให้พลังงานไฟฟ้า 596 กิโลวัตต์/ไร่ และพลังงานแก๊สชีวภาพ 496 ลูกบาศก์เมตร/ไร่/ปี

1.2 พันธุ์พืชสวน จำนวน 5 พันธุ์ ได้แก่

1) มะพร้าวกะทิพันธุ์แท้ พันธุ์ กวก. สุราษฎร์ธานี 1 ให้ผลผลิตทุกผลเป็นมะพร้าวกะทิ 100% ให้ผลผลิตที่อายุ 8 ปี ขึ้นไป มากกว่า 100 ผล/ต้น/ปี น้ำหนักผล 2,032 กรัม มีขนาดกลาง - ใหญ่ มีคุณค่าทางโภชนาการสูง เส้นใยอาหารสูง 7.24 กรัม/100 กรัม และ ไขมันต่ำ 5.78 กรัม/100 กรัม

2) หน่อไม้ฝรั่งพันธุ์ กวก. กาญจนบุรี 1 ให้ผลผลิต 1,554 กิโลกรัม/ไร่ สูงกว่าพันธุ์การค้า 2% ปลายยอดหน่อตมแน่นเป็นรูปสามเหลี่ยมตรงตามมาตรฐานการส่งออก

3) มะนาวพันธุ์ กวก. พิจิตร 2 เจริญเติบโตเร็ว เริ่มให้ผลผลิตเมื่ออายุ 8 - 12 เดือน ให้ผลผลิตเฉลี่ย 1,050 กิโลกรัม/ไร่ สูงกว่าพันธุ์แป้นรำไพ 141% มีจำนวนเมล็ดต่อผลเฉลี่ย 1.97 เมล็ด ความหนาเปลือกเฉลี่ย 1.78 มิลลิเมตร

4) ส้มโอพันธุ์ กวก. พิจิตร 1 ให้ผลผลิตสูง 1,225 กิโลกรัม/ไร่ จำนวนผลผลิตเฉลี่ย 1,080 ผล/ไร่ และน้ำหนักผล 1.16 กิโลกรัม/ผล สูงกว่าพันธุ์ทองดี 64% รสชาติหวาน มีเนื้อกึ่งสีขาวอมชมพูอ่อนและฉ่ำน้ำน้อย

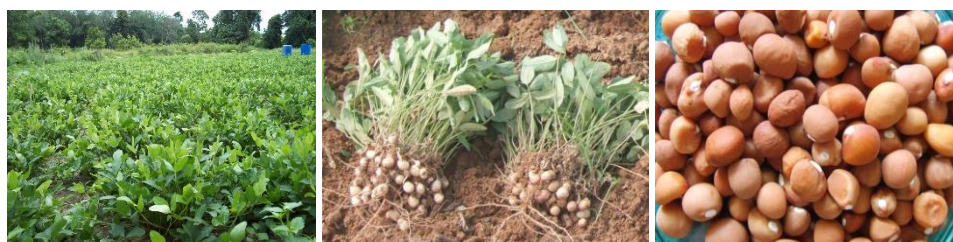

5) มันเทศพันธุ์ กวก. พิจิตร 3 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 3,282 กิโลกรัม/ไร่ มากกว่าพันธุ์ท้องถิ่น (มันกระต่าย) 22.6% มีขนาดหัวตามที่ตลาดต้องการ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางหัวตั้งแต่ 2.50 เซนติเมตรขึ้นไป เนื้ออ่อนนุ่ม รสชาติหวานปานกลาง

1.3 พันธุ์พืชท้องถิ่น จำนวน 1 พันธุ์ ได้แก่

1) ถั่วหรั่ง กวก. สงขลา 2 ให้ผลผลิตฝักสดและฝักแห้งเฉลี่ย 422 และ 139 กิโลกรัม/ไร่ สูงกว่าพันธุ์สงขลา 1 ถึง 27% และ 31% ตามลำดับ อายุสั้น เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ที่อายุ 85 - 90 วัน เร็วกว่าพันธุ์สงขลา 1 ที่นิยมปลูกในปัจจุบัน 1 เดือน มีปริมาณโปรตีน 18.20% สูงกว่าพันธุ์สงขลา 1 คิดเป็น 3.22%

2. นวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ

1) เทคโนโลยีการเพิ่มศักยภาพการผลิตกล้วยหอมทองคุณภาพในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน โดยการใช้ปุ๋ยชีวภาพ และการใช้เทคโนโลยีการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูสำคัญของกล้วยหอมในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน จัดทำปฏิบัติทางการเข้าทำลายของโรคและศัตรูพืชในแปลง เพื่อให้สามารถป้องกันกำจัดได้ทันทั่วทั้งที่ใช้เทคโนโลยีการป้องกัน อาทิ การป้องกันกำจัดโรคชิกาทอกา (Yellow sigatoka disease) ด้วยการตรวจแปลงปลูกสม่ำเสมอ ตัดใบกล้วยที่มีอาการโรคนำออกไปทำลายนอกแปลงปลูก ตัดแต่งใบกล้วยไม่ให้นานเกินไป เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรค ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัม/น้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่นในช่วงเช้าหรือเย็น และพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชตามคำแนะนำ การฉีดพ่นด้วยไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทยอัตรา 60 ล้านตัว/น้ำ 20 ลิตร ลงดินในฤดูฝนเพื่อกำจัดไข่และตัวอ่อนของแมลงด้วงเต่ากินใบกล้วย การใช้เชื้อ Bt (*Bacillus thuringiensis*) อัตรา 60 - 80 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นเพื่อป้องกันกำจัดหนอนกระทู้ผัก รวมถึงการกำจัดวัชพืชในแปลงซึ่งเป็นแหล่งหลบซ่อนของแมลงพาหะ สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ 10% เมื่อเปรียบเทียบกับกรรมวิธีเดิมของเกษตรกร

2) เทคโนโลยีการผลิตลิ้นจี่นครพนม 1 ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดนครพนม และเป็นสินค้าอัตลักษณ์ของชุมชน “ลิ้นจี่ ของดีตำบลขามเฒ่า” ด้วยการเตรียมความพร้อมให้ลิ้นจี่ออกดอกมากขึ้น ระยะเวลาหลังใบเปสลาดให้ปุ๋ยทางใบสูตร 0-52-34 อัตรา 1% ผสมกับ เอทيفون 400 ppm การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ใบโดยพ่นปุ๋ยแคลเซียมในช่วงแทงช่อดอกก่อนดอกบานและช่วงติดผล บำรุงโดยใส่ปุ๋ย 46-0-0 + 0-0-60 (1:1) ในระยะติดผล

และ 1 เดือน ก่อนเก็บเกี่ยว เมื่อพบว่าใบมีแคลเซียม โบรอน ไนโตรเจน และโพแทสเซียมต่ำ หลังเก็บเกี่ยวตัดแต่งกิ่ง ในทรงพุ่ม/กิ่งไม้สมบูรณ์ออก การห่อหุ้มด้วยถุงกระดาษห่อผลไม้ป้องกันแมลงวันผลไม้ หนอนเจาะขี้ผล และมวนลำไย ใช้กับดักฟีโรโมนเมทิลยูจินอล 2 กับดัก/ต้น และใช้สารเคมีในระยะผลเล็กร่วมกับใช้บีโตนีลีสมาอยล์ ในระยะผลโต สามารถเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ ยกกระตบสู่มาตรฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคได้

3) การจัดการปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพต่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน การจัดการน้ำร่วมกับธาตุอาหารในการผลิตปาล์มน้ำมันพันธุ์ กวก. สุราษฎร์ธานี 7 ที่ให้น้ำด้วยระบบมินิสปริงเกอร์ในช่วงแล้ง อัตรา 1.2 เท่าของค่าระเหยน้ำร่วมกับปุ๋ยเคมีอัตรา 125% ของอัตราแนะนำ ให้ผลผลิตทะลายและน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยปีที่ 4 - 9 สูงสุด 5.42 และ 1.57 ตัน/ไร่/ปี ต้นทุนการผลิตลดลง 11% ประสิทธิภาพการใช้น้ำและปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น 31% และ 28% ศักยภาพการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น 31% เมื่อเทียบกับการผลิตโดยอาศัยน้ำฝนร่วมกับปุ๋ยเคมี 75% ของอัตราแนะนำ

4) การใช้แทนแ่งแห้งเพื่อทดแทนปุ๋ยเคมีในการผลิตผักสลัดคอส แทนแ่งแห้งสามารถใช้เป็นแหล่งธาตุอาหารให้แก่พืชผักรับประทานใบได้อย่างเหมาะสม โดยมีองค์ประกอบของไนโตรเจน 4.58% ฟอสฟอรัส 0.64% โพแทสเซียม 5.08% และมี C/N ratio 9.95 สามารถปลดปล่อยธาตุอาหารให้แก่พืชได้อย่างรวดเร็ว ท้นต่อการเจริญเติบโตของพืช การใส่แทนแ่งแห้งในปริมาณ 35 กรัม/দিন 1 กิโลกรัม เป็นปริมาณที่เหมาะสมทำให้ผักคอสที่ปลูกในสภาพกระถางมีการเจริญเติบโตสูงสุดมีน้ำหนักสดเพิ่มขึ้นจากการไม่ใส่แทนแ่ง 736% อัตราที่เหมาะสมสำหรับการผลิตผักสลัดคอสในแปลงทดลอง พบว่า การใส่แทนแ่งแห้ง 0.5 กิโลกรัม/ตารางเมตร สามารถทดแทนการใช้ปุ๋ยยูเรียอัตรา 20 กรัม/ตารางเมตร ได้ 100% โดยผลผลิตผักคอสสูงกว่า 69% (1,065 กิโลกรัม/ไร่) และหากใส่แทนแ่งแห้งร่วมกับปุ๋ยยูเรียอัตรา 15 กรัม จะสามารถเพิ่มผลผลิตได้ถึง 115% (1,766 กิโลกรัม/ไร่)

5) เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักเศรษฐกิจตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการใช้ปุ๋ยชีวภาพอาร์บัสคูลาร์ไมคอร์ไรซา ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต แทนแ่ง และปุ๋ยหมักเติมอากาศ รวมถึงการใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ ไล่เดือนผอยศัตรูแมลง Bt เชื้อบิวเวอร์เรีย และเชื้อราเขียวเมตาไรเซียม การใช้สารชีวภัณฑ์สามารถลดอัตราการเกิดโรคและแมลงทำลายได้ 46.5% ร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพ ทำให้ได้ผลผลิตเท่ากับ 5,032 กิโลกรัม/ไร่/ปี เพิ่มขึ้น 42.1% เมื่อเทียบกับวิธีเกษตรกร (3,541 กิโลกรัม/ไร่/ปี) และต้นทุนการผลิตลดลง 36.6%

6) การพัฒนาเครื่องหมายสนิปส์จากยีน Dull เพื่อจำแนกข้าวโพดข้าวเหนียวที่มีลักษณะความเหนียวนุ่มอย่างแม่นยำ เครื่องหมายสนิปส์ เป็นเครื่องช่วยคัดเลือกข้าวโพดข้าวเหนียวที่มีลักษณะเหนียวนุ่มได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ กว่าวิธีการประเมินด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทางการชิม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสายพันธุ์แท้ข้าวโพดข้าวเหนียวที่มีความเหมาะสมเป็นสายพันธุ์พ่อแม่ของคู่ผสมในการปรับปรุงพันธุ์ ใช้คัดเลือกสายพันธุ์ตั้งแต่ช่วงแรก ๆ ของการคัดเลือก และใช้ติดตามตำแหน่งจีโนไทป์ได้ในทุกช่วงรุ่นของข้าวโพดข้าวเหนียว

7) ดีเอ็นเอบาร์โค้ดเพื่อการระบุเอกลักษณ์พริกสายพันธุ์ไทย ดีเอ็นเอบาร์โค้ด (DNA barcoding) เป็นเทคนิคทางชีวโมเลกุลชนิดหนึ่งที่ใช้ในการจำแนกชนิดสิ่งมีชีวิตที่มีประสิทธิภาพ และความแม่นยำสูง โดยการเรียงลำดับนิวคลีโอไทด์ช่วงสั้น ๆ ที่มีความผันแปรสูงมาประยุกต์ใช้ในการระบุชนิดของสิ่งมีชีวิตได้อย่างรวดเร็ว ช่วยยืนยันการจำแนกชนิดด้วยลักษณะทางสัณฐานวิทยาให้เป็นไปอย่างถูกต้อง อีกทั้งยังสามารถนำดีเอ็นเอบาร์โค้ดมาใช้ในการระบุเอกลักษณ์ประจำพันธุ์พริกในประเทศไทยได้

8) เทคโนโลยีการป้องกันกำจัดโรคพุ่มแจ้และไรแดงศัตรูมันสำปะหลัง โดยการพัฒนาเทคนิค multiplex pcr และเทคนิค LAMP ที่สามารถตรวจเชื้อไฟโตพลาสมาได้ ทั้งสองกลุ่มที่พบในมันสำปะหลัง โดยเทคนิค multiplex PCR สามารถตรวจพบเชื้อไฟโตพลาสมาต่ำสุดอยู่ที่ความความเจือจาง 10⁻⁸ จากดีเอ็นเอเริ่มต้น 25 นาโนกรัม/ไมโครลิตร ซึ่งมีความสามารถในการตรวจหาเชื้อไฟโตพลาสมาสูงกว่าวิธี Nested PCR (วิธีเดิม) มากถึง 100 เท่า ส่วนเทคนิค LAMP สามารถตรวจหาเชื้อไฟโตพลาสมาได้ต่ำถึง 1.59 X 10⁻¹ copy/ μ l และใช้เวลาในการตรวจเพียง 60 นาที สามารถนำมาใช้สนับสนุนการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดให้แก่เกษตรกร และตรวจหาเชื้อไฟโตพลาสมาจากพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่ถูกเชื้อไฟโตพลาสมาเข้าทำลาย รวมถึงสนับสนุนการตรวจสอบพืชนำเข้า-ส่งออก

9) การใช้เทคโนโลยีผสมผสานเพื่อป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าและฟื้นฟูสภาพดินทุเรียนที่เป็นโรคในพื้นที่ภาคตะวันออก ประกอบด้วย การเขตกรรม เก็บดินวิเคราะห์ธาตุอาหาร ตัดแต่งทรงพุ่ม ขุดร่องระบายน้ำ กรณีดินกรดปรับด้วยปูนขาว ฟื้นฟูระบบรากด้วยการราดด้วยสารเคมีฟอสฟอรัส-อะลูมิเนียม หลังจากนั้นนำเชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดเชื้อสด กรดฮิวมิก และปุ๋ยเกรดสูตร 20-20-20 หรือ 15-30-15 ผสมราดให้ทั่วบริเวณรอบทรงพุ่มต้นที่โหมมกระตุ้นภูมิคุ้มกันด้วยสารฟอสฟอรัสแอซิด

3. งานวิจัยสนับสนุนงานบริการและกฎหมายที่กรมวิชาการเกษตรกำกับดูแล

เทคนิคการตรวจสอบสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืชในผลิตภัณฑ์วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร เพื่อการพัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์และตรวจสอบความใช้ได้ของวิธีวิเคราะห์สารควบคุมการเจริญเติบโตของพืชในผลิตภัณฑ์สารชีวภัณฑ์ สารสกัดจากพืช และวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร โดยการตรวจคัดกรองสารควบคุมการเจริญเติบโตของพืชด้วยเทคนิค LC ms/ms การเตรียมสารก่อนนำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิค HPLC และ GC-FID และมีการตรวจสอบความใช้ได้ของวิธีวิเคราะห์เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของวิธีสร้างความน่าเชื่อถือในผลวิเคราะห์ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 สามารถใช้รับรองผลวิเคราะห์ เพื่อการดำเนินคดีตามกฎหมาย และถ่ายทอดวิธีการวิเคราะห์แก่ห้องปฏิบัติการอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพไปใช้ในการดำเนินการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อการขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551

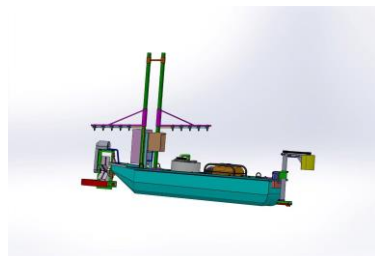
4. ต้นแบบเครื่องจักรกลการเกษตร

4.1 สำหรับใช้ในพื้นที่ปลูก

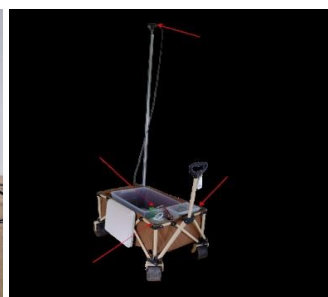
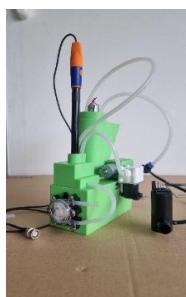
1) หุ่นยนต์อัตโนมัติกำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ยมันสำปะหลัง ต้นกำลังเครื่องยนต์ 6.5 แรงม้า มิติโดยรวมของตัวเครื่องอยู่ที่ 70x140x70 เซนติเมตร (กว้างxยาวxสูง) มีน้ำหนัก 140 กิโลกรัม ความเร็วเคลื่อนที่ 3 - 4 กิโลเมตร/ชั่วโมง ใช้กับร่องมันกว้าง 1 เมตร

2) เรือขับเคลื่อนอัตโนมัติสำหรับให้น้ำและพ่นสารในร่องด้วยระบบนำร่องด้วยดาวเทียม มีระบบควบคุมการเคลื่อนที่แบบอัตโนมัติ สามารถเดินหน้า ถอยหลัง บังคับเลี้ยวที่ทางเสื่อเรือ โดยใช้แบบจากเรือหางกุด มีการติดตั้งคานหัวฉีดสำหรับพ่นสาร จำนวน 2 ข้าง ด้านละ 2 เมตร พร้อมหัวฉีดแบบพัด อัตราการพ่น 20-60 ลิตร/ไร่

3) เครื่องวัดความเข้มข้นไนเตรท (NO_3) ในดินชนิดพกพาด้วย Ion Selective Electrodes (ISEs) แบบอัตโนมัติสำหรับระบบการทำแผนที่ความเข้มข้นไนเตรทของแปลงเกษตร ชิ้นส่วนเครื่องสร้างจากเครื่องพิมพ์ 3 มิติ เมื่อใส่ตัวอย่างดินที่ต้องการวัดลงในถ้วยสกัดแล้ว ระบบจะสั่งให้ปั๊มน้ำเติมน้ำลงไปใถ้วยปริมาณ 100 มิลลิลิตร (อัตราส่วน 1:10) และทำการวัดค่าความเข้มข้นไนเตรทแบบอัตโนมัติ

4) รถยกสูงกำจัดวัชพืชและหยอดปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินแบบอัตโนมัติสำหรับไร่มันสำปะหลัง ต้นกำลังเครื่องยนต์ 6.5 แรงม้า ระยะห่างล้อมีความห่าง 1.3 - 1.4 เมตร และความสูงใต้ท้องรถ 0.8 เมตร ความสามารถในการทำงานเฉลี่ย 3.95 ไร่/ชั่วโมง อัตราสิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิงเฉลี่ย 0.35 ลิตร/ไร่ และมีประสิทธิภาพการทำงานเชิงพื้นที่ 65.83%

4.2 สำหรับใช้ในกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลผลิต

1) เครื่องจักรอัตโนมัติในกระบวนการผลิตมะพร้าว น้ำหอมทรงเพชร สามารถทำการปอกเปลือกมะพร้าวด้านข้างได้ ด้วยความเร็วในการหมุนที่ 300 รอบ/นาที ด้วยอัตราการป้อนมีดที่ 1 มิลลิเมตร/วินาที

2) เครื่องทอดสุญญากาศอัตโนมัติโดยเทคนิคการควบคุมแบบสมองกลฝังตัว สำหรับการลดความชื้นในผลิตภัณฑ์เกษตร อาทิ กล้วยเล็บมือ นาง สับปะรด การสร้างตัวเครื่องต้นแบบและระบบควบคุมการทำงาน โดยมีขนาดถึงทอดความจุ 55.65 ลิตร สามารถลดความชื้นในผลผลิตได้ครั้งละ 20 กิโลกรัม วัสดุที่ใช้เป็นสแตนเลสหนา 6 มิลลิเมตร เป็นเกรดสำหรับทำอาหาร ใช้ปั๊มสุญญากาศแบบ Water Jet ใช้ปั๊มน้ำขนาด 20 hp สร้างสถานะสุญญากาศตรงท่อทางดูดไม่น้อยกว่า 700 mm Hg ระบบในการควบคุมการทำงานแบบอัตโนมัติ

3) เครื่องกวนระเหยน้ำในภาวะสุญญากาศแบบควบคุมการทำงานอัตโนมัติสำหรับทำน้ำอ้อยเข้มข้นและน้ำเชื่อม ตัวเครื่องแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ ห้องลดแรงดันอากาศหรือสถานะสุญญากาศ และเครื่องกวนระเหยน้ำอ้อย ห้องลดแรงดันอากาศมีรูปทรงสี่เหลี่ยม ขนาด 1.20x1.20x1.20 เมตร (กว้างxยาวxสูง) หรือคิดเป็นปริมาตร 1.73 ลูกบาศก์เมตร มีการขยายท่อดูดอากาศให้ใหญ่ขึ้นเพื่อให้รองรับการระเหยไอน้ำได้มากขึ้น และจะใช้เพื่อวางเครื่องกวนระเหยน้ำอ้อย โดยน้ำอ้อยที่ต้มระเหยน้ำในห้องสุญญากาศ จะมีความเข้มข้นมากกว่า 85% Brix

4) เครื่องอบลมร้อนแบบถาดอัจฉริยะสำหรับการลดความชื้นผลิตผล โดยตั้งหัวพันไฟซึ่งได้ออกแบบระบบ วงจรควบคุมการสลับทิศทางหมุนของมอเตอร์ และการสปาร์คจุดหัวพันไฟ มีฉนวนกันความร้อนและปิดผนังด้านนอก มีโพลีเซลล์และวงจรไมโครคอนโทรลเลอร์ เพื่อคำนวณค่าความชื้นผลิตผลขณะอบแห้ง และระบบไอโอที สำหรับดู ข้อมูลอุณหภูมิความชื้นภายใน - ภายนอกเครื่อง ค่าความชื้นผลิตผลขณะอบแห้ง และสามารถสั่งปิด - เปิดเครื่อง ผ่านสมาร์ตโฟนได้ อุณหภูมิที่เหมาะสมในการอบอยู่ที่ 70 และ 75 องศาเซลเซียส มีความเร็วลมประมาณ 1.2 - 1.8 เมตร/วินาที

5. การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกและคาร์บอนเครดิต

กรมวิชาการเกษตรดำเนินโครงการพัฒนากระบวนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในการผลิตพืชเศรษฐกิจ (อ้อย ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ยางพารา ทูเรียน และมะม่วง) เพื่อรับรองคาร์บอนเครดิตและพัฒนาบุคลากรตรวจประเมินของกรมวิชาการเกษตร (ปี 2566 - 2567) โดยการพัฒนาแปลงต้นแบบ เพื่อรองรับการจัดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ภายใต้กรอบ T-VER และจัดทำข้อมูลฐานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในพืชเศรษฐกิจสำคัญ 6 ชนิด ได้แก่ อ้อย ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ยางพารา ทูเรียน และมะม่วง พร้อมกันนี้ ได้พัฒนาบุคลากรกรมวิชาการเกษตร ให้ได้รับการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมินโครงการ เพื่อเป็นผู้ตรวจประเมินโครงการ ภายใต้กรอบ T-VER แล้วจำนวน 5 ราย จาก 5 หน่วยงาน และอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรเพื่อการดำเนินงานลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามกรอบของ T-VER จำนวน 130 ราย รวมถึงพัฒนามาตรฐาน GAP carbon credit plus เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มเติมจากการขอรับรองคาร์บอนเครดิต และรองรับข้อกีดกันทางการค้าที่จะมีขึ้นในอนาคต

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานตามภารกิจกรมวิชาการเกษตร

ภารกิจด้านงานบริการวิชาการ

แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ผลผลิต : บริหารจัดการองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการเกษตร

กิจกรรม : การพัฒนาศักยภาพงานวิชาการเกษตร

เป้าหมาย : องค์ความรู้เทคโนโลยีจากผลงานวิจัยที่นำไปเผยแพร่สู่สาธารณะหรือนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชหรือแก้ปัญหาด้านการเกษตร จำนวน 40 เรื่อง

ผลการดำเนินงาน : องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ที่มีการขยายผลและเผยแพร่ในปี 2566 รวม 42 เรื่อง และเทคโนโลยีเดิม 26 เรื่อง

งบประมาณที่ได้รับ : 196.0781 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนหักพัน : 194.6333 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงพื้นที่

กรมวิชาการเกษตรคัดเลือกองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่พร้อมเผยแพร่เชิงสาธารณะ เพื่อนำผลงานวิจัยของกรมไปขยายผลสู่เกษตรกร นักวิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ประชาชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชและแก้ไขปัญหาด้านพืชให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ ผลงานวิจัยที่ได้ถ่ายทอดสู่เกษตรกร ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน จำนวน 1,519 ราย ใน 17 จังหวัด ได้แก่ จ.เชียงใหม่ จ.แพร่ จ.พิจิตร จ.สุโขทัย จ.อุตรดิตถ์ จ.อุดรธานี จ.กาฬสินธุ์ จ.นครราชสีมา จ.ขอนแก่น จ.ปทุมธานี จ.นครปฐม จ.เพชรบุรี จ.จันทบุรี จ.ตราด จ.พังงา จ.สงขลา จ.น่าน โดยการฝึกอบรมและจัดทำแปลงต้นแบบ จำนวน 22 เรื่อง ดังนี้

- 1) การเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายละอองเกสรอินทผลัม
- 2) เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดแมงลักเพื่อบริโภคสู่กลุ่มเป้าหมาย
- 3) การพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงคุณภาพดีในฤดูฝน
- 4) เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยชีวภาพ ฟิซีฟิอาร์-ทรี ร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินในการผลิตอ้อย
- 5) การสร้างกลุ่มเครือข่ายผลิตพันธุ์สับปะรด "เพชรบุรี 2" เพื่อกระจายพันธุ์ดีสู่เกษตรกรและกลุ่มเป้าหมาย
- 6) เทคโนโลยีการผลิตมังคุดคุณภาพเพื่อการส่งออกจังหวัดจันทบุรี
- 7) การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตทุเรียนพันธุ์สาลิกาพันธุ์ดีสู่กลุ่มเป้าหมาย
- 8) การพัฒนาการผลิตกาแฟโรบัสตาเพื่อเป็นพืชเศรษฐกิจทางเลือกในจังหวัดสงขลา
- 9) เทคโนโลยีการใช้จุลินทรีย์ปฏิปักษ์ร่วมกับไรโซเบียมในการควบคุมโรคที่สำคัญของการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง
- 10) การผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่จากห้อม
- 11) เครื่องใส่ปุ๋ยเคมีกึ่งอัตโนมัติแบบโรยตามแนวปลายทรงพุ่มสำหรับทุเรียน
- 12) เครื่องขุดเก็บและปลิดฝักถั่วลิสง
- 13) การถ่ายทอดองค์ความรู้หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบพันธุ์ทุเรียน
- 14) ฝักขามเพื่อการบริโภคจากธนาคารเชื้อพันธุ์พืชนำใช้ประโยชน์สู่ชุมชน
- 15) เทคโนโลยีการผลิตสมุนไพรพลูคาวปลอดโรคเกษตรกร

16) การใช้แบคทีเรีย BT โดยการพ่นด้วยอากาศยานไร้คนขับร่วมกับกับดักฟีโรโมนในการป้องกันกำจัดหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด

17) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้เห็ดเรืองแสงสีรีนรัศมีในการควบคุมโรครากเน่าและโคนเน่าในทุเรียน

18) การพัฒนาระบบตรวจประเมินความสามารถและตรวจติดตามหน่วยรับรองที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตรภายใต้นโยบายการถ่ายโอนภารกิจ

19) การเตรียมตัวอย่างผลไม้สำหรับตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้าง เพื่อการทดสอบความชำนาญระหว่างห้องปฏิบัติการ

20) การพัฒนาและขยายเครือข่ายผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวพันธุ์ชัยนาท 3

21) ถั่วเหลืองพันธุ์ กวก.เชียงใหม่ 7 ให้ผลผลิตและโปรตีนสูง

22) การเพิ่มศักยภาพการผลิตกล้วยน้ำว้าพันธุ์สุโขทัย 1

2. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะ

กรมวิชาการเกษตร เรียบเรียงผลงานวิจัยและเผยแพร่สู่สาธารณะโดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ รวม 20 เรื่อง ดังนี้

2.1 หนังสือพิมพ์กสิกร ปีที่ 96 ฉบับที่ 1 - 4 จำนวน 14 เรื่อง ได้แก่ 1) ป่วยชีวภาพพีจีอาร์ป่วยเพิ่มการเจริญเติบโตของพืช 2) เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยอัจฉริยะ 3) จากเมล็ดมะม่วงสุโลชั่นบำรุงผิว 4) ยืดอายุผักและผลไม้สดด้วยฟิล์มเจาะรูขนาดไมครอน 5) พริกหนุ่มพันธุ์ใหม่ กรมวิชาการเกษตรผลใหญ่ เผ็ด ทนโรค 6) เครื่องใส่ปุ๋ยเคมีกึ่งอัตโนมัติสำหรับสวนทุเรียน 7) เรื่องของมัน...? (มันจาวมะพร้าว) 8) เทคโนโลยีการผลิตลำไยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต 9) การใช้ภาพถ่ายทางอากาศประเมินลักษณะอาการใบมะพร้าว 10) เครื่องหามันยพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่น สรรพคุณเลิศ 11) การใช้ปุ๋ยสำหรับการผลิตส้มเขียวหวานสีทองในจังหวัดสุโขทัย 12) ศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลากับการพัฒนาพันธุ์ถั่วหรั่ง 13) การขยายผลเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยตามลักษณะเนื้อดินสำหรับการผลิตข้าวโพดหวานลูกผสม พันธุ์สงขลา 84-1 และ 14) ต้นแบบเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ใบสำหรับปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

2.2 จดหมายข่าวผลิใบ ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 - 9 จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ 1) เห็ดเป่าฮื้อ 4 สายพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตร 2) เครื่องแยกเมล็ดโกโก้ 3) การเลี้ยงขยายไส้เดือนฝอยศัตรูแมลงอย่างง่ายเกษตรกรผลิตเองได้ 4) เนยจากเนื้อในเมล็ดมะม่วงแก้วขมิ้น นำมาเป็นส่วนผสมเครื่องสำอาง 5) ใบและเมล็ดน้อยหน่าพัฒนาเป็นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้ และ 6) เทคโนโลยีการผลิตผักกระชับเชิงการค้า

3. การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อขยายผลเชิงพาณิชย์

ผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน มีกลุ่มเป้าหมายทั้งเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนให้การยอมรับ และนำไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง โดยเกิดการขยายผลการใช้ประโยชน์มากกว่า 1,000 ราย จำแนกเป็น

3.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงสังคม (ไม่คิดค่าแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากการใช้ประโยชน์ในเทคโนโลยี) เพื่อลดต้นทุนการผลิต รวม 21 ต้นแบบ/เทคโนโลยี ดังนี้

1) ไถระเบิดดินดาน ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ หจก.ศรีกำแพงแสนมอเตอร์

2) เครื่องกำจัดวัชพืชดีตรถไถเดินตามแบบจานพร้อมล้อเหล็กหน้าแคบแบบปรับได้ ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท เอส ที ขอนแก่น

- 3) เครื่องขุดมันสำปะหลัง ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท บี.ที. โอโต้พาร์ท จำกัด และบริษัท พรเจริญ (ช่างคิด) 2014 จำกัด
- 4) จอบหมุนกำจัดวัชพืชในร่องอ้อยพ่วงรถแทรกเตอร์ขนาดเล็ก ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท คูโบต้า ก.แสงยนต์ ลูกแก-กาญจนบุรี จำกัด
- 5) อากาศยานไร้คนขับเพื่อการฉีดพ่นชีวอินทรีย์ ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท ดีจีไอ โปรดักชั่น จำกัด
- 6) เครื่องเก็บผลปาล์มร่วงแบบตะกร้อ ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท จักรวาลคาร์ เซ็นเตอร์ จำกัด บริษัท คำ-วี การเกษตร จำกัด และเกษตรกร
- 7) อุปกรณ์ช่วยป็นต้นมะพร้าว ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท จักรวาลคาร์ เซ็นเตอร์ จำกัด บริษัท อี ดี ไอ ดีเซลเอ็นจิ้น จำกัด และบริษัท คำ-วี การเกษตร จำกัด
- 8) เครื่องปลูกสับปะรด ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท TSP อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี
- 9) เครื่องหยอดเมล็ดพืชหลังนา ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท สยามอิมพลีเม้นท์ จำกัด
- 10) เครื่องกะเทาะเปลือกเขียวเมล็ดมะคาเดเมีย ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ นายदनัย ชัยวงศ์
- 11) เครื่องกะเทาะกะลาเมล็ดมะคาเดเมีย ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ นายประพัฒน์ ทองจันทน์ และนายदनัย ชัยวงศ์
- 12) ห้องเย็นเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชความจุ 100 ตัน (กว้าง 10 x ยาว 12 x สูง 5 เมตร) ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท คุณลิ่ง มูฟ จำกัด วิสาหกิจชุมชนจัดการเกษตรและพลังงานบ้านควนบก อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
- 13) ห้องเย็นเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชแบบตู้คอนเทนเนอร์ 20 ฟุต (กว้าง 2.3 x ยาว 6 x สูง 2.3 เมตร) ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนจัดการเกษตรและพลังงานบ้านควนบก อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
- 14) กระดาษดูดซับเอทิลีนจากเปลือกทุเรียน ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ บริษัท เบนดิโต้ แกลลอรี จำกัด
- 15) การผลิตแป้งกล้วย ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ หจก.น้ำว่าทิวผล และบริษัท ทุ่งสุวรรณ ออร์แกนิกฟาร์ม จำกัด
- 16) การตรวจเพศอินทผลัมในระยะต้นกล้า ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกอินทผลัม ภาคตะวันตก
- 17) อุปกรณ์เตรียมดินปลูกอ้อย ลดการไถพรวน สไตรป์ทิลเลจ (Stripe Tillage) เครื่องสับใบและกลบเศษซากอ้อย เครื่องสับใบระหว่างแถวอ้อยต่อ ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ เกษตรกร และผู้ประกอบการ จ.สุรินทร์ จ.นครราชสีมา และ จ.มหาสารคาม
- 18) โมบายแอปพลิเคชันตรวจวัดและจำแนกโรคที่แสดงอาการบนใบมันสำปะหลัง ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่ จ.นครราชสีมา
- 19) เครื่องปั่นและกรองสมอฝ้ายอัตโนมัติ ผู้นำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่ จ.นครพนม จ.กาฬสินธุ์ จ.หนองคาย จ.ขอนแก่น จ.หนองบัวลำภู และจ.อุบลราชธานี

3.2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงพาณิชย์ (คิดค่าแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากการใช้ประโยชน์ในเทคโนโลยี) โดยภาคเอกชนรับต้นแบบเทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตรไปผลิตเพื่อจำหน่ายให้เกษตรกร ในราคาที่ถูกลงกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ เป็นการลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง รวมทั้งเป็นการผลักดันให้เกิดการใช้นวัตกรรมในภาคการเกษตรให้เพิ่มมากขึ้น จำนวน 5 เทคโนโลยี ดังนี้

1) เทคโนโลยีการผลิตชุดตรวจสอบแอฟลาทอกซิน ผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้แก่ บริษัท สยาม อินเทอร์เน็ต จำกัด

2) เทคโนโลยีเชื้อแบคทีเรียปฏิชีวนะ *Bacillus subtilis* สายพันธุ์ดินรากลยาสูบ BS-DOA 24 ผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้แก่ บริษัท ทีเอบี อินโนเวชั่น จำกัด

3) สูตรและกรรมวิธีการผลิตปุ๋ยชีวภาพฟิสิกส์สำหรับข้าวโพดและข้าวฟ่าง (สูตร 1) ข้าว (สูตร 2) อ้อย และมันสำปะหลัง (สูตร 3) ผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้แก่ บริษัท อินโนฟาร์ม ไบโอเทค จำกัด บริษัท อะโกรไบโอเมท จำกัด บริษัท ไบโอฟิล เทคโนโลยี จำกัด บริษัท กรีนเมจิก อะโกรโปรดักท์ จำกัด บริษัท อุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ (ประเทศไทย) จำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด กรีน มิราเคิล บริษัท เอฟ ดี กรีน (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท ปุ๋ยอินทรีย์ ชีวภาพลพบุรี จำกัด บริษัท อุบลไบโอเกษตร จำกัด และบริษัท สยาม อะกรี ซัพพลาย จำกัด

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

กิจกรรม : การบริหารความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย : พันธุ์กรรมพืช จุลินทรีย์ เห็ด แผลงที่อนุรักษ์ไว้ใช้ประโยชน์ จำนวน 30,000 สายพันธุ์

ผลการดำเนินงาน : 59,215 สายพันธุ์

งบประมาณที่ได้รับ : 11.6146 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนหักพัน : 11.5890 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตรดำเนินการรวบรวม เก็บรักษา และอนุรักษ์เชื้อพันธุ์กรรมพืช จุลินทรีย์ เห็ด และแผลง และป้องกันการสูญพันธุ์ (Genetic Erosion) การเลื่อนพันธุ์ (Genetic Drift) และใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอย่างยั่งยืนและเป็นฐานพันธุ์กรรมพืชที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพันธุ์พืชพันธุ์ใหม่ ให้บริการด้านพืชในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ภาครัฐ ภาคเอกชน นักศึกษาดูงาน และประชาชนทั่วไป และเป็นการป้องกันการเสื่อมพันธุ์ และสูญพันธุ์ทั้งในสภาวะปกติและเมื่อเกิดภัยพิบัติ ในปี 2566 มีเป้าหมายอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช จุลินทรีย์ เห็ด แผลงที่อนุรักษ์ไว้ใช้ประโยชน์ จำนวน 30,000 สายพันธุ์ ผลการอนุรักษ์รวบรวมจำแนกได้ดังนี้

1. อนุรักษ์เชื้อพันธุ์กรรมพืชไว้ในธนาคารเชื้อพันธุ์พืช (Gene Bank) (เชื้อพันธุ์เห็ด ข้าว พืชไร่ พืชสวน สมุนไพร พืชพื้นเมือง พืชท้องถิ่น) จำนวน 1,200 เชื้อพันธุ์ และ 27,310 ตัวอย่างพันธุ์

2. อนุรักษ์จุลินทรีย์ไว้ในแหล่งเก็บรักษาจุลินทรีย์ (Culture Collection) (NPV ไล้เดือนฝอยศัตรูแมลง BS BT ไรโซเบียม ไมคอร์ไรซา จุลินทรีย์ตรึงไนโตรเจนอิสระ จุลินทรีย์ละลายฟอสเฟต สาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน) จำนวน 818 สายพันธุ์ และ 3,421 ไอโซเลท

3. อนุรักษ์ตัวอย่างพันธุ์พืช วัชพืช และแผลงไว้ในพิพิธภัณฑ์ (แผลงข้างปีกไก่ แผลงหางหนีบ แผลงไรส์ตัวศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ พรรณไม้แห้ง พรรณไม้ดอง) จำนวน 14,675 ตัวอย่าง

4. อนุรักษ์พันธุ์พืชไว้ในแปลงรวบรวมพันธุ์ (Field Gene Bank/Field Collection) (มันสำปะหลัง อ้อย กาแฟ ทุเรียน มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน มะละกอ กัลยไม้มีอนาง พริก สะตอ อัญชัน ดาหลา ปทุมมา กัลยไม้ป่า ฯลฯ)

จำนวน 11,199 สายพันธุ์ (418 ชนิด) และการอนุรักษ์ไว้ในถิ่นเดิม (นางพญาเสือโคร่ง เฟิร์น ไม้หอม สน ว่านสี่ทิศ กล้วยนา ขา หวาย ฯลฯ) 142 สายพันธุ์ (32 ชนิด) รวมทั้งสิ้นเป็นพื้นที่ 843.70 ไร่

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เป้าหมาย : 1. เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการด้านพืชและเทคโนโลยีทางการเกษตร ด้านพืชจัดทำแปลงต้นแบบในพื้นที่ 2,500 ราย/แปลง

2. พื้นที่จัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรด้านพืช 2,500 ไร่

ผลการดำเนินงาน : 1. เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการด้านพืชและเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืชจัดทำแปลงต้นแบบในพื้นที่ 2,578 ราย/แปลง

2. พื้นที่จัดทำแปลงเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรด้านพืช 2,500 ไร่

งบประมาณที่ได้รับ : 55.0539 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน : 55.0299 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปัจจุบันดำเนินการมาแล้วกว่า 250 โครงการ ในพื้นที่ 75 จังหวัด โดยมีเป้าหมายพัฒนาศักยภาพเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และความต้องการของเกษตรกร นำองค์ความรู้จากผลงานวิจัยด้านพืชและปัจจัยการผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ ที่ผ่านการศึกษาวิจัยและพัฒนาจนประสบความสำเร็จของกรม ไปขยายผลผ่านแปลงต้นแบบการผลิตพืช รวมทั้ง การให้ความรู้การผลิตพืชและปัจจัยการผลิตด้านพืช ผ่านการฝึกอบรม การศึกษาเรียนรู้ หรือการเยี่ยมชมแปลงเรียนรู้ ในพื้นที่ศูนย์วิจัยของกรม หรือในพื้นที่โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อปรับใช้ให้เกิด ความเหมาะสมกับพื้นที่ โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตรงตามความต้องการของเกษตรกรตามเงื่อนไข สภาพปัญหาการผลิตพืช เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาการผลิตพืช ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอด องค์ความรู้ทางวิชาการด้านพืชและเทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืชเข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตพืช เป้าหมาย 2,500 ราย ดำเนินการได้ 2,578 ราย คิดเป็นร้อยละ 103.12 ส่งผลให้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งพัฒนาให้เป็น เกษตรกรต้นแบบให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ผ่านเทคโนโลยี 4 ด้าน ดังนี้

1. เทคโนโลยีด้านพันธุ์พืช เช่น ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว กาแฟ ทูเรียน อ้อย ฯลฯ

2. เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช การให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ระบบการปลูกพืชและการดูแลรักษา

3. เทคโนโลยีการลดต้นทุน เช่น ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ไล่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย BT BS แมลงหางหนีบ มวนพิฆาต มวนเพศผสมชาติ พีจีพีอาร์-วัน พีจีพีอาร์-ทู ไตรโคเดอร์มา ไรโซเบียม ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต ไมคอร์ไรซา แหนแดง การผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน

4. เทคโนโลยีการเพิ่มมูลค่า เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (กาแฟ มะคาเดเมีย อ้อย)

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนำองค์ความรู้ทางวิชาการด้านพืช เทคโนโลยีทางการเกษตรด้านพืช และปัจจัยการผลิตไปปรับใช้ในพื้นที่ สามารถเพิ่มรายได้สุทธิเฉลี่ยได้ถึง 149,195.95 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.52 อาทิ การผลิตพืชหลังนา ต้นทุนการผลิตลดลง 12,350 บาท/ไร่ (52.60%) ผลผลิตเพิ่มขึ้น 3,588 กิโลกรัม/ไร่ (252.68%) รายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 14,600 บาท (42.57%) การผลิตพืชอินทรีย์ ต้นทุนการผลิตลดลง 15,390 บาท/ไร่ (31.60%) ผลผลิตเพิ่มขึ้น 1,800 กิโลกรัม/ไร่ (38.30%) รายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 11,500 บาท (48.94%) การผลิตพืชผัก ต้นทุนการผลิตลดลง 540 บาท/ไร่ (50.47%) ผลผลิตเพิ่มขึ้น 41 กิโลกรัม/ไร่ (38.32%) รายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1,260 บาท (61.76%) การปลูกและการดูแลรักษาแปลงมะคาเดเมีย ต้นทุนการผลิตลดลง 1,000 บาท/ไร่ (33.33%) ผลผลิตเพิ่มขึ้น 150 กิโลกรัม/ไร่ (42.86%) รายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 8,500 บาท (30.91%) การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ต้นทุนการผลิตลดลง 122,513 บาท/ไร่ (14.37%) ผลผลิตเพิ่มขึ้น 23,271 กิโลกรัม/ไร่ (33.28%) รายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 869,952 บาท (36.51%)

เกษตรกรขยายผลการใช้ปุ๋ยชีวภาพ (แทนแดง) ในโครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.กาฬสินธุ์

เกษตรกรขยายผลการผลิตพืชผักปลอดภัยในโครงการศูนย์บริการและพัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ จ.แม่ฮ่องสอน

เกษตรกรขยายผลการปลูกและการดูแลรักษาแปลงกาแฟในโครงการสถานีพัฒนาเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านห้วยหยวกป่าโซ จ.เชียงราย

แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

1. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

1.1 การผลิตพืชพันธุ์ดีและปัจจัยการผลิต

เป้าหมาย : ชนิดพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิตที่ดำเนินการผลิต 60 ชนิด

ผลการดำเนินงาน : รวม 60 ชนิด (กลุ่ม/ชนิด)

งบประมาณที่ได้รับ : 186.5757 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน : 186.0994 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

ดำเนินการผลิตพืชพันธุ์ดีและปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ที่ผ่านการวิจัยและพัฒนา และได้รับการรับรองหรือแนะนำจากกรมแล้ว นำมาผลิตเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงพืชพันธุ์ดีและปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ลดการใช้สารเคมีเพื่อการผลิตพืชปลอดภัย รวม 60 ชนิด (กลุ่ม/ชนิด) ในปี 2566 ซึ่งจะสามารถลดปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดีและสามารถช่วยเหลือพี่น้องชาวอาชีพและยังชีพเกษตรกรในกรณีเกิดภัยพิบัติ จำแนกเป็น

กลุ่มพืชไร่

(1) เมล็ดพันธุ์ : ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดเทียน ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดข้าวเหนียว ทานตะวัน งา ถั่วหรั่ง ข้าวฟ่าง และถั่วพุ่ม จำนวน 1,197.55 ตัน

(2) ท่อนพันธุ์ : อ้อย และ มันสำปะหลัง จำนวน 9,142,096 ท่อน

(3) ต้นพันธุ์ : ปาล์มน้ำมัน จำนวน 203,974 ต้น

กลุ่มพืชสวน

(1) ต้นพันธุ์ : **กลุ่มไม้ผล** (ทุเรียน มะขามเปรี้ยว มะนาว มะม่วง มังคุด ส้ม ส้มโอ ลำไย ลิ้นจี่ มะละกอ ฝรั่ง ชมพู กัลย มะขามป้อม มะปราง) **กลุ่มไม้เมืองหนาว** (อาโวคาโด เกาลัดจีน) **กลุ่มพืชอุตสาหกรรม** (กาแฟ โกโก้ ชาจีน มะคาเดเมีย มะม่วงหิมพานต์ สับปะรด มะพร้าว วานิลลา) **กลุ่มพืชผัก** (ไผ่ สะตอ ผักพื้นเมือง) **กลุ่มพืชสมุนไพร** (หมาก พริกไทย เจียวกู่หลาน กระวาน) **กลุ่มพืชท้องถิ่น** (ห้อม เร่วหอม) และ **กลุ่มไม้ดอก** (หน้าวัว ดาหลา ปทุมมา) จำนวน 532,543 ต้น

(2) เมล็ดพันธุ์ : พริก ถั่วลิสงเตา ถั่วฝักยาว มะเขือเทศ ค่ะน้า ผักบั้งจีน กวางตุ้ง กะเพรา โหระพา แมงลัก กระเจี๊ยบเขียว มะละกอ อัญชัน และ กาแฟ จำนวน 2,341.73 กิโลกรัม

(3) หน่อพันธุ์ : กัลย และ สับปะรด จำนวน 54,736 หน่อ

(4) ยอดพันธุ์ : มันเทศ จำนวน 80,000 ยอด

(5) หัวพันธุ์ : ขมิ้น และ ชิง จำนวน 42,142 หัว

กลุ่มปัจจัยการผลิต

(1) กลุ่มผลิตภัณฑ์ชีววินทรีย์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช : ได้แก่ เชื้อไวรัส NPV 53 ลิตร เชื้อแบคทีเรีย BT 1,036.50 ลิตร ไล่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย 2,123 กล่อง หัวเชื้อไล่เดือนฝอย 15,388 ถัง เหยื่อหนูโปรโตชีว และก้อนเชื้อเห็ดเรืองแสง 67,953 ก้อน

(2) กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ : ได้แก่ ไมคอร์ไรซา 2,405 กิโลกรัม แหนแดง 7,100 กิโลกรัม และหัวเชื้อจุลินทรีย์ 13,887.10 กิโลกรัม

(3) กลุ่มชุดตรวจสอบเชื้อจุลินทรีย์ : ชุดตรวจสอบ Aflatoxin test kit ชุดตรวจสอบความเป็นกรด-ด่าง อินทรีย์วัตถุฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ และโพแทสเซียม 604 ชุด

(4) กลุ่มเชื้อพันธุ์บริสุทธิ์ : แม่พันธุ์เชื้อเห็ด 2,199 ขวด

(5) กลุ่มแมลงกำจัดศัตรูพืช : แตนเบียนไข่ *Trichogramma* sp. 8.88 ล้านตัว แตนเบียนแมลงดำหนามมะพร้าว *Asecodes hispinarum* แตนเบียนด้กั๊กแมลงดำหนามมะพร้าว *T. brontispae* 20,548 มัมมี แตนเบียนเพี้ยแบ้งมันสำปะหลังสีชมพู *Anagyrus lopezi* 36,160 คู่ แตนเบียนหนอนหัวดำมะพร้าว *Goniozus nephantidis* 37,140 ตัว และแมลงหางหนีบ 241,900 ตัว มวนพิฆาต 64,700 ตัว มวนเพชฌฆาต 33,200 ตัว และแมลงช้างปีกใส 30,200 ตัว

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

การใช้ประโยชน์โดยกระจายพืชพันธุ์ดีและปัจจัยการผลิตสู่กลุ่มเป้าหมายใน 77 จังหวัด ทั่วประเทศ เป็นเกษตรกรรายย่อย 17,667 ราย กลุ่มเกษตรกร 108 กลุ่ม สหกรณ์การเกษตร 6 แห่ง วิชากิจชุมชน 14 แห่ง หน่วยงานภาครัฐ 75 หน่วยงาน และหน่วยงานภาคเอกชน 120 หน่วยงาน สามารถสนับสนุนพื้นที่ปลูกได้ไม่น้อยกว่า 101,256 ไร่

1.2 การพัฒนาระบบการผลิต และรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมาย : เมล็ดพันธุ์ได้รับการตรวจสอบมาตรฐานเพื่อออกใบรับรอง 1,700 ตัวอย่าง

ผลการดำเนินงาน : 1,820 ตัวอย่าง

งบประมาณที่ได้รับ : 11.7307 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนหักพัน : 11.3869 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตร ให้บริการตรวจสอบและรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ (การสุ่ม ความชื้น ความบริสุทธิ์ ความงอก และความแข็งแรง) ตามมาตรฐาน ISTA รวมถึงการตรวจสอบเชื้อโรคและศัตรูพืชที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ เพื่อออกใบรับรองการส่งออกเมล็ดพันธุ์ ในปี 2566 มีเป้าหมายการให้บริการ 1,700 ตัวอย่าง ดำเนินการได้ 1,820 ตัวอย่าง

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

2. โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตกัญชา

เป้าหมาย : สถานที่เพื่อรองรับการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตกัญชารวมทั้งผลิต เมล็ดพันธุ์ 3 แห่ง

ผลการดำเนินงาน : 4 แห่ง

งบประมาณที่ได้รับ : 18.3362 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนหักพัน : 18.1702 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการพัฒนาสถานที่รองรับการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต กัญชา และพัฒนาองค์ความรู้ด้านพันธุ์และพัฒนาเทคโนโลยีการขยายพันธุ์ และเทคโนโลยีการผลิตพืชสกุลกัญชา ตั้งแต่ การคัดเลือกสายพันธุ์ การจัดการเขตกรรม การจัดการธาตุอาหาร การจัดการน้ำ ความเข้มแสง รวมถึงการจัดการโรค และแมลงศัตรูพืช วิธีการเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาผลผลิต และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ในการกระตุ้นให้เกิด

การสร้างสารสำคัญ THC และ CBD ปริมาณสูง มีความสม่ำเสมอ เพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ ในปี 2566 มีเป้าหมายดำเนินการพัฒนาสถานที่รองรับการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตกัญชา รวมทั้งผลิตเมล็ดพันธุ์ จำนวน 3 แห่ง ดำเนินการได้ 4 แห่ง ในพื้นที่สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชขอนแก่น และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครพนม มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. เตรียมแปลงปลูก/โรงเรือนสำหรับปลูกพืชสกุลกัญชา จำนวน 2 แปลง ในพื้นที่สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ และ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย เพื่อปรับปรุงพันธุ์และคัดเลือกต้นแม่พันธุ์พืชสกุลกัญชาสายพันธุ์ดี ที่ให้สารสำคัญสูง (สายพันธุ์ไทยและสายพันธุ์ต่างประเทศ) ได้ทั้งสิ้น 12 สายพันธุ์ ได้แก่ กัญชาสายพันธุ์ไทย จำนวน 5 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์ช่อดอก DOA 1, DOA 3, DOA 5, DOA 7, DOA 9 กัญชงสายพันธุ์ต่างประเทศ จำนวน 5 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์ช่อดอก DOA 2, DOA 4, DOA 6, DOA 8, DOA 10 และกัญชง จำนวน 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์สำหรับผลิตเมล็ด และสายพันธุ์สำหรับผลิตเส้นใย ส่งผลให้ได้แม่พันธุ์พืชสกุลกัญชาสายพันธุ์ดี เพื่อขอรับรองพันธุ์จำนวน 10 สายพันธุ์ และกระจายพันธุ์สู่เกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ต่อไป

2. พัฒนาเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชสกุลกัญชา ด้วยการปักชำและการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 3 แปลง ได้แก่

2.1 สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ จังหวัดกรุงเทพฯ จำนวน 1 แปลง (การปักชำและการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ)

2.2 ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 แปลง (การปักชำและการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ)

2.3 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 1 แปลง (การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ)

3. พัฒนาเทคโนโลยีการปลูกพืชสกุลกัญชา เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างสารสำคัญ THC และ CBD ปริมาณสูง มีความสม่ำเสมอ โดยการศึกษา บันทึก เก็บข้อมูลการเจริญเติบโต ผลผลิต และวิเคราะห์คุณภาพผลผลิตและปริมาณสารสำคัญ จำนวน 3 แปลง ได้แก่

3.1 สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ จังหวัดกรุงเทพฯ จำนวน 1 แปลง โดยการพัฒนาเทคโนโลยีการปลูกพืชสกุลกัญชา ในระบบโรงเรือน (greenhouse)

3.2 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 1 แปลง โดยการพัฒนาเทคโนโลยีการปลูกพืชสกุลกัญชา ในโรงเรือน indoor และแบบกลางแจ้ง

3.3 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 1 แปลง โดยการพัฒนาเทคโนโลยีการปลูกพืชสกุลกัญชาแบบกลางแจ้ง

4. พัฒนาสถานที่รองรับการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตกัญชาในพื้นที่ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

1. การใช้ประโยชน์องค์ความรู้ด้านพันธุ์พืชสกุลกัญชา เพื่อรองรับงานวิจัยของหน่วยงานภายในและภายนอก กรมวิชาการเกษตร ปัจจุบันมีนักวิจัยกรมวิชาการเกษตร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมาเช่าฟาร์มอินทรีย์ วิสาหกิจชุมชน พันธุ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ นำข้อมูลพืชสกุลกัญชาสายพันธุ์ดีและองค์ความรู้ อาทิ เทคโนโลยีการปลูกพืชสกุลกัญชาในระบบโรงเรือน ไปใช้ประโยชน์

2. การกระจายต้นแม่พันธุ์พืชสกุลกัญชาสายพันธุ์ดีที่ให้สารสำคัญสูง เพื่อใช้ในการขยายพันธุ์ และกระจายพันธุ์สู่เกษตรกร ทำให้เกษตรกรได้พันธุ์ที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาด และช่วยลดต้นทุนการผลิต นำไปสู่การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

3. การเผยแพร่และใช้ประโยชน์คู่มือแนวทางขยายพันธุ์และผลิตพืชสกุลกัญชา จำนวน 3 เรื่อง คือ คำแนะนำเทคโนโลยีการปลูกพืชสกุลกัญชาในระบบโรงเรือน (greenhouse) และแบบกลางแจ้ง คำแนะนำการผลิตพืชสกุลกัญชา (Hemp) สำหรับการผลิตเมล็ด สำหรับอุตสาหกรรม คำแนะนำวิธีการประเมินสารสำคัญด้วยลักษณะทางสัณฐานวิทยา ร่วมกับลักษณะทางพันธุกรรม

4. พัฒนาสถานที่รองรับการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตกัญชา รวมถึงการผลิตและกระจายพันธุ์สู่เกษตรกร

เทคโนโลยีการขยายพันธุ์กัญชาโดยวิธีการปักชำ

เทคโนโลยีการปลูกกัญชาเพื่อผลิตเมล็ดสำหรับอาหาร
สุขภาพในสภาพแปลงปลูก

3. โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

เป้าหมาย : จำนวนชุมชนที่นำผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช 20 ชุมชน

ผลการดำเนินงาน : ถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านการปฏิบัติจริงในรูปแบบ “เกษตรกรต้นแบบ และแปลงต้นแบบ” รวม 20 ชุมชน

งบประมาณที่ได้รับ : 15.2526 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน : 14.9700 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

การนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรถ่ายทอดสู่ชุมชน (หมู่บ้าน หรือ ตำบล) โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อพัฒนาการผลิตพืชของชุมชน ดำเนินการตั้งแต่วิเคราะห์ชุมชน ชนิดพืช ปัญหาการผลิตพืช และเทคโนโลยีที่นำไปใช้ในชุมชน จึงดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรต้นแบบและแปลงต้นแบบในชุมชนเพื่อให้ปฏิบัติตามคำแนะนำ

ของเจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรต้นแบบให้เป็นวิทยากรในพื้นที่สำหรับขยายผลเทคโนโลยีสู่เกษตรกรในชุมชน เพื่อยกระดับการผลิตพืชชนิดนั้น ๆ ในชุมชนให้ได้มาตรฐาน และตรงความต้องการของตลาด มีเป้าหมายถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ได้จากผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรสู่ชุมชน/หมู่บ้าน มีเป้าหมายจำนวน 20 ชุมชน ดำเนินการได้ 20 ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังนี้

1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านการปฏิบัติจริง โดยให้เกษตรกรนำผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองซึ่งเป็นการดำเนินการในรูปแบบ “เกษตรกรต้นแบบ และแปลงต้นแบบ” จำนวน 20 ชุมชน มีเกษตรกรต้นแบบ 334 ราย พื้นที่แปลงต้นแบบ 429 ไร่

1) การผลิตพืชผัก โดยใช้ปุ๋ยหมักเติมอากาศ แหนแดง ชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพละลายฟอสเฟต พันธุ์ดี เช่น ถั่วฝักยาวพันธุ์พิจิตร

2) การผลิตสมุนไพรโดยใช้สมุนไพรพันธุ์ดี ชিং กระจายดำ ขมิ้นชัน ไพล และฟ้าทะลายโจร ใช้ปุ๋ยหมักเติมอากาศ และผลิตสมุนไพรให้ตรงตามมาตรฐาน

3) การผลิตอโวคาโดโดยใช้เทคโนโลยี คัดเลือกสายต้นอโวคาโดที่กลายพันธุ์จากต้นที่ปลูกด้วยเมล็ด ให้ได้พันธุ์ดี ปรับเปลี่ยนอโวคาโดพันธุ์ดีด้วยการเปลี่ยนยอดพันธุ์ดีกับต้นต่อ มีการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ ตัดแต่งกิ่งอโวคาโด ผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้เชื้อไตรโคเดอร์มาป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า

4) การผลิตส้มโอทับทิมสยาม ด้วยการดูแลรักษาและเขตกรรมตามปฏิทินการปฏิบัติในรอบปี

5) การผลิตถั่วเขียวหลังนาโดยใช้พันธุ์ถั่วเขียวชัชวนา 3 ใช้โรโซเปียม และให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

6) การผลิตปาล์มน้ำมันโดยใช้เทคโนโลยี การใช้ปุ๋ยเชิงเดี่ยวตามค่าวิเคราะห์ใบ ปรับปรุงดินโดยใช้โดโลไมต์ ปรับปรุงดินโดยใช้ทะเลสาบเปลาปาลมน้ำมัน มีการป้องกันกำจัดดวงแตรโดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม

7) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผสมผสาน โดยใช้แหนแดง

8) การผลิตอ้อย โดยใช้ อ้อยคั้นน้ำพันธุ์ศรีสำโรง 1 มีการใส่ปุ๋ยหมัก และป้องกันศัตรูพืชโดยใช้เหยื่อหนูโปรโตซัว

2. การขยายผลถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านการอบรม/ดูงาน/เสวนา ให้กับกลุ่มเป้าหมาย (เกษตรกร/เจ้าหน้าที่ภาครัฐ/ผู้ประกอบการ) รวมจำนวน 2,463 ราย

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรมีปริมาณผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเกษตรกรทั่วไปเฉลี่ย 31.64% โดยในชุมชนพืชผักผลผลิตเพิ่มขึ้น 12.54% ชุมชนสมุนไพรผลผลิตเพิ่มขึ้น 35.43% ชุมชนอโวคาโดผลผลิตเพิ่มขึ้น 100% ชุมชนส้มโอทับทิมสยามผลผลิตเพิ่มขึ้น 5.65% ชุมชนถั่วเขียวหลังนาผลผลิตเพิ่มขึ้น 25.58% ชุมชนปาล์มน้ำมันผลผลิตเพิ่มขึ้น 8.36% ชุมชนพืชผสมผสานผลผลิตเพิ่มขึ้น 34.48%

4. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ

กิจกรรม : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร

เป้าหมาย : จำนวนโรงแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน 2 โรงงาน และเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรเพิ่มขึ้นร้อยละ 15

ผลการดำเนินงาน : จำนวนโรงแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน 2 โรงงาน และเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.61

งบประมาณที่ได้รับ : 13.7007 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนหักภาษี : 13.6535 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตรบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขและภาคเอกชน โดยให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรทุกขั้นตอนการผลิต ตั้งแต่กระบวนการปลูก การเก็บเกี่ยว การแปรรูป และการเก็บรักษา พัฒนาระบบการผลิตพืชสมุนไพรเพื่อการแพทย์ พัฒนาโรงแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน รวมถึงการส่งมอบพันธุ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรที่เป็นต้นน้ำในห่วงโซ่การผลิตสามารถผลิตวัตถุดิบสมุนไพรไทยที่มีคุณภาพได้มาตรฐานที่น่าเชื่อถือ เป็นการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดสากล ผ่านการดำเนินงาน ดังนี้

1. ถ่ายทอดองค์ความรู้รวมทั้งสิ้น 16 หลักสูตร ให้กับเกษตรกร ผู้สนใจ บุคลากรของกรมและหน่วยงานอื่น ๆ รวม 586 ราย ตั้งแต่ระบบการผลิตสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GAP และอินทรีย์ กระบวนการแปรรูปวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้มาตรฐานในการผลิตพืชสมุนไพร ผลิตสมุนไพร รวมถึงให้ความรู้การผลิตพืชใหม่ที่กลุ่มวิสาหกิจสนใจนอกเหนือที่มีอยู่เดิมและเป็นที่ต้องการของตลาดเช่น พริก บุก ว่านหางจระเข้ ปัญจขันธุ์

2. จัดทำแปลงต้นแบบในการผลิตพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีการผลิตของกรมวิชาการเกษตร จัดทำแปลงต้นแบบในพื้นที่เกษตรกร 29 ราย เป็นพืชสมุนไพร 13 ชนิด ได้แก่ มะขามป้อม ชিং ขมิ้นชัน ไพล กระชาย ฟ้าทะลายโจร กระเจี๊ยบแดง อัญชัน งาดำ กระวาน เร่วหอม บัวบก เพชรสังฆาต รวม 33 แปลง เป็นพื้นที่ 21.25 ไร่ มีเกษตรกรที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และอินทรีย์แล้ว รวม 12 ราย จำนวน 12 แปลง เป็นพื้นที่ 9.25 ไร่

3. พัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรให้มีความรู้การผลิตแบบ GAP/อินทรีย์ และเข้าสู่กระบวนการรับรองการผลิตแบบ GAP/อินทรีย์ รวม 57 ราย ในสมุนไพร 13 ชนิด ได้แก่ ขมิ้นชัน บุก ดาวเรือง กระท่อม หม่อน มะลิ กระเจี๊ยบแดง อัญชัน ไพล ฟ้าทะลายโจร เพชรสังฆาต เสลดพังพอน กระชาย โดยมีเกษตรกรที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และอินทรีย์ รวม 52 ราย จำนวน 53 แปลง เป็นพื้นที่ 135.14 ไร่

4. รวบรวมสมุนไพรพันธุ์ดี และขยายพันธุ์สมุนไพรพันธุ์ดีของกรมฯ และสมุนไพรหายากที่เป็นที่ต้องการของเกษตรกรและตลาด อาทิ ขมิ้นชันพันธุ์ตรง 1 พันธุ์ ตรง 84-2 ว่านนางคำ ว่านไต้หวัน กระชาย กระเจี๊ยบแดง ฟ้าทะลายโจรพันธุ์พิจิตร 4-4 ฟ้าทะลายโจรพันธุ์พิษณุโลก 5-4 งาช้างอ่อน ว่านหางจระเข้ รวม 47,850 ต้นพันธุ์/15,000 หัวพันธุ์/3,086 กิโลกรัม ให้กับเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โรงเรียน มูลนิธิ

5. ดำเนินการพัฒนาโรงแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน ในพื้นที่เกษตรกร จำนวน 2 แห่ง ดังนี้

1) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกและแปรรูปสมุนไพรและผลผลิตทางการเกษตรหนองหญ้าม้า ตำบลหนองเหล็ก อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม กรมวิชาการเกษตร ได้เข้าไปติดตามให้บริการวิชาการในเรื่องของพันธุ์พืช และปัจจัยการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัย อาทิ ชีวภัณฑ์ ปุ๋ยหมัก เต็มอากาศ รวมถึงให้ความรู้การผลิตพืชใหม่ที่กลุ่มวิสาหกิจสนใจนอกเหนือที่มีอยู่เดิมและเป็นที่ต้องการของตลาด อาทิ พริก ปัจจุบันสมาชิกในกลุ่ม 12 ราย สามารถได้รับการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ (ใบบัวบก กล้วยน้ำหว่า ตะไคร้ ข่า พริก กระชายขาว ว่านหางจระเข้ มะเขือพวง ใบเตย) แล้ว 3 แปลง เป็นพื้นที่ 3 ไร่ และอยู่ระหว่างการขอยื่นรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ จำนวน 3 แปลง พื้นที่ 3 ไร่ และสามารถแปรรูปสมุนไพรเพื่อจำหน่ายบริษัทเอกชน ผู้ประกอบการอาหารเพื่อสุขภาพ อาทิ บัวบกอบแห้ง กล้วยอบแห้ง กระชายขาวอบแห้ง ฯลฯ

2) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกสมุนไพรตำบลหนองคู บ้านหนองป่าน ตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างอาคารผลิตตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม และร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) จัดทำเอกสารเพื่อยื่นขออนุญาตสถานที่ผลิตอาหารต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม

6. การสนับสนุนและผลักดันเป็นสินค้าชุมชน ให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถแปรรูปวัตถุดิบ/ผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) และ อย. ได้ไม่น้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์ และมีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรได้รับมาตรฐานแล้วรวม 7 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แชมพูสระผมจากดอกอัญชัน ครีมนวดจากดอกอัญชัน แยมมะขามป้อม มะขามป้อมกวน ชาอัญชัน ชาบัวบก และชากระเจี๊ยบ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่เกษตรกรสามารถผลิตได้ ได้แก่ บุกก้อน ชาปัญญาจันทร์ และสูตรการแปรรูปน้ำมะขามป้อม 3 สูตร

7. พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตสมุนไพร เพื่อเป็นต้นแบบเรียนรู้ให้กับเกษตรกร การจัดทำต้นแบบการผลิตสมุนไพรแนวใหม่โดยผลิตในระบบ Plant Factory หรือผลิตในโรงเรือนในระบบปิด/กึ่งปิด ได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยจัดทำคลิปวิดีโอ เรื่อง การปลูกต้นพรมมิในระบบ Plant Factory เผยแพร่ทางเว็บไซต์ รวมทั้งจัดทำโรงเรือนต้นแบบการปลูกพืชสมุนไพรชนิดหัวในระบบไม่ใช้ดินทั้งแนวนอนและแนวตั้ง ได้แก่ ขมิ้นชัน ไพล ชิง ในรุ่น G0 (หัวพันธุ์ปลอดโรคเหี่ยว) และ G1 (หัวพันธุ์สะอาด) ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ และการผลิตกระชาย ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย

8. พัฒนาการวิเคราะห์สารสำคัญในพืชสมุนไพรสามารถวิเคราะห์สารสำคัญ 3 ชนิดพืช (ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร และกระชายดำ) ที่พร้อมให้บริการ

9. จัดทำองค์ความรู้/เทคโนโลยีสำหรับการเพิ่มมูลค่าพืชสมุนไพร ในรูปแบบแผ่นพับ เอกสารทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกร เจ้าหน้าที่ และบุคคลทั่วไป

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

กิจกรรม : การพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์

เป้าหมาย : แปลงต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่น 7 แปลง

ผลการดำเนินงาน : แปลงต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่น 7 แปลง

งบประมาณที่ได้รับ : 4.0000 ล้านบาท **ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน :** 4.0000 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตร นำองค์ความรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพรที่วิจัยและพัฒนาขึ้น อาทิ พันธุ์พืช การขยายพันธุ์ เครื่องมือ/เทคโนโลยีสำหรับการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว มาตรฐานแหล่งผลิตพืช GAP และพืชสมุนไพรอินทรีย์ ไปเผยแพร่ให้กับเกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับพืชสมุนไพรท้องถิ่น (เกษตรกร ผู้รับบริการ บุคลากรภาคสาธารณสุข) รวมถึงส่งเสริมการผลิตและการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรอย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เข้าถึงการดูแลรักษาสุขภาพขั้นพื้นฐานได้ด้วยตนเอง สร้างรายได้ และโอกาสทางการตลาด รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรให้คงอยู่ เพื่อส่งต่อภูมิปัญญาให้กับคนรุ่นหลัง ดังนี้

1. จัดทำแปลงทดสอบในพื้นที่เกษตรกร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่ จำนวน 9 แปลง พื้นที่ 4.55 ไร่ เป็นเกษตรกร 8 ราย เป็นพืชสมุนไพร ขมิ้นชัน ไพลเหลือง ฟ้าทะลายโจร กระท่อม พริกไทย กัญชา และตะไคร้ และในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1 แปลง พื้นที่ 0.16 ไร่ พืชสมุนไพรเห็ดแครง เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วมกับเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยี ได้แก่ การจัดการผลิตพืชตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร การใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและควบคุมโรคพืช อาทิ เห็ดเรืองแสงสิรินรัตน์ เชื้อราเมตาโรเซียม BS-DOA24 และไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย ปุยชีวภาพละลายฟอสเฟต เพื่อลดการใช้สารเคมี เกษตรกรที่เข้าร่วมทำแปลงทดสอบสามารถส่งผลผลิตขายให้กับผู้ประกอบการและโรงพยาบาลได้ มีรายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 10.71% จากการจำหน่ายฟ้าทะลายโจร และมีรายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.59% จากการจำหน่ายพริกไทย มีเกษตรกร 5 ราย พื้นที่ 3.5 ไร่ ได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP พืช ในขมิ้นชัน ไพลเหลือง ฟ้าทะลายโจร กระท่อม พริกไทย

2. จัดทำแปลงต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่น (ตะไคร้ ฟ้าทะลายโจร ข้าเหลือง ขมิ้นชัน ไพลเหลือง ว่านสาวหลง รางจืด กระชาย กระวาน) จำนวน 7 แปลง ในพื้นที่ 6 จังหวัด (ชุมพร ระนอง พังงา กระบี่ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช) เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ในการผลิตสมุนไพร ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ ตอนบน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับพืชสมุนไพรท้องถิ่น (เกษตรกร ผู้รับบริการ บุคลากรภาคสาธารณสุข) เพื่อการผลิตสมุนไพรท้องถิ่นให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 215 ราย และร้อยละ 96.74% มีความรู้เพิ่มขึ้น

3. สร้างเครือข่ายการผลิตและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยประสานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการผลิต และใช้ประโยชน์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4. จัดทำสื่อองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกร เจ้าหน้าที่ และบุคคลทั่วไป โดยทำการคัดเลือกพืชสมุนไพร และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 ชนิดพืช ได้แก่ ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร ไพล ขลู่ อ้อยแดง เห็ดแครง ข่าลิง ขาพระ หนุमानประสานกาย ว่านเปราะหอม พญาว่าน เท้ายายม่อม เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ถึงสรรพคุณ มีความเชื่อมั่นในการใช้ และวางแผนให้อยู่คู่พื้นที่ต่อไป

5. ตรวจสอบสารสำคัญในพืชสมุนไพรท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร และจังหวัดระนอง เพื่อทราบถึงชนิดของสารสำคัญที่มีในสมุนไพรท้องถิ่น สามารถนำไปถ่ายทอดหรือคัดเลือกชนิดของสมุนไพร เพื่อส่งเสริมการปลูกได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

5. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ

เป้าหมาย : จำนวนแปลงเรียนรู้ที่มีการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ 6 แปลง

ผลการดำเนินงาน : จำนวนแปลงเรียนรู้ที่มีการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ 6 แปลง

งบประมาณที่ได้รับ : 7.6430 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน : 7.5859 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตร จัดทำแปลงเรียนรู้เกษตรอัจฉริยะโดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ Smart Sensors ระบบ IoTs หุ่นยนต์ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับองค์ความรู้การผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้ได้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายผลให้กลุ่มเป้าหมาย (เกษตรกร/ผู้ประกอบการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐ) สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการผลิตพืช

การดำเนินงานโครงการพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่

1. การจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะจำนวน 6 แปลง โดยวางแผนการผลิตพืช จัดทำแผนที่แปลง การเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ และจัดทำแผนที่ความอุดมสมบูรณ์ของดิน กำหนดขั้นตอน กรรมวิธีการปลูก ดูแลรักษา และเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นลักษณะของการจัดทำแปลงกึ่งสาธิต ดำเนินการตามคำแนะนำทางวิชาการในแต่ละชนิดพืช ซึ่งใช้เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ ที่มีความแม่นยำสูง (Precision Agriculture) เช่น ระบบการให้น้ำอัตโนมัติ สาธิตใช้โดรน ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ติดตั้งสถานีวัดสภาพอากาศ และพัฒนาระบบการตรวจติดตามสุขภาพพืชและประเมินผลการเจริญเติบโตด้วยภาพถ่ายจากอากาศยานไร้คนขับ

(ระบบติดตามสุขภาพพืช คือ การประเมินความสมบูรณ์ของพืช เช่น สีใบ ปริมาณธาตุอาหารในใบพืช ขนาดทรงพุ่ม อาการขาดธาตุอาหาร และการเข้าทำลายของโรค แมลง ซึ่งสัมพันธ์กับผลผลิต โดยประมวลผลจากภาพถ่าย โดยใช้อากาศยานไร้คนขับ) เพื่อจะสามารถเข้าไปแก้ปัญหาหรือจัดการศัตรูพืชได้อย่างรวดเร็วและเฉพาะเจาะจง ตลอดจนใช้เป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการแปลงปลูกพืช มีรายละเอียดดังนี้

- 1) แปลงเรียนรู้เกษตรกรอัจฉริยะการผลิตถั่วเหลืองฝักสดในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่
- 2) แปลงเรียนรู้เทคโนโลยีเกษตรกรอัจฉริยะการผลิตถั่วเหลืองในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่
- 3) แปลงเรียนรู้เทคโนโลยีเกษตรกรอัจฉริยะการผลิตถั่วเขียวในพื้นที่ปลูกที่สำคัญของประเทศ จังหวัด

เพชรบูรณ์

- 4) แปลงเรียนรู้เทคโนโลยีเกษตรกรอัจฉริยะการผลิตถั่วลิสงในพื้นที่จังหวัดสกลนคร
- 5) แปลงเรียนรู้เทคโนโลยีเกษตรกรอัจฉริยะการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่จังหวัดระยอง
- 6) แปลงเรียนรู้เกษตรกรอัจฉริยะการผลิตลำไยคุณภาพในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

2. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีเกษตรกรอัจฉริยะ เป็นรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือสาธิตใช้เครื่องจักรการเกษตรและเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือการเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการและประสบการณ์ระหว่างนักวิชาการเกษตรกับเกษตรกร สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ ผ่านกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีในแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีเกษตรกรอัจฉริยะ มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 350 ราย

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

การใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยกรมวิชาการเกษตร ทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีผลผลิตเพิ่มขึ้น และสามารถลดปัจจัยการผลิตด้านแรงงาน/ปุ๋ยเคมี/น้ำ ลงได้ อาทิ การผลิตถั่วเหลือง ผลผลิตเพิ่มขึ้น 66.13% ต้นทุนปัจจัยการผลิตลดลง 38.05% และ ถั่วเขียว ผลผลิตเพิ่มขึ้น 38.14% ต้นทุนปัจจัยการผลิตลดลง 26.15%

6. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

เป้าหมาย : เกษตรกรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้การสร้างอัตลักษณ์ผลไม้พื้นถิ่น 3 กลุ่ม

ผลการดำเนินงาน : เกษตรกรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้การสร้างอัตลักษณ์ผลไม้พื้นถิ่น 3 กลุ่ม (6 ชนิดสินค้าพืช)

งบประมาณที่ได้รับ : 4.0335 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน : 3.9981 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตรมีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อร่วมผลักดันโดยการส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าและสร้างโอกาสในการแข่งขันให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างยั่งยืน โดยนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชอัตลักษณ์โดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาให้เป็นกระบวนการจัดการผลิตพืชเฉพาะพื้นที่ตามหลักมาตรฐาน GAP/อินทรีย์ และส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายการผลิต ซึ่งสามารถช่วยให้เกิดการยกระดับและรักษาคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ได้ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ได้แก่ **ส้มแม่สิน** (ส้มเขียวหวาน) อำเภอแม่สิน จังหวัดสุโขทัย ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตการผลิตส้มเขียวหวานตามมาตรฐาน GAP จำนวน 6 ไร่ และอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตส้มคุณภาพ จำนวน 32 ราย จากผลการดำเนินงานพบว่าผลผลิตส้มเขียวหวานมีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 5 - 10 บาท เป็นกิโลกรัมละ 15 - 25 บาท

กลุ่มที่ 2 สินค้าที่อยู่ระหว่างการขอขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ได้แก่

1) **ลำไยพวงทอง** จังหวัดสมุทรสาคร ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตการผลิตลำไยตามมาตรฐาน GAP จำนวน 6 ไร่ พร้อมทั้งอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตลำไยคุณภาพและการผลิตลำไยนอกฤดู เกษตรกรเป้าหมาย 30 ราย (อยู่ระหว่างติดตามผลเนื่องจากเป็นพืชข้ามปี)

2) **ทุเรียนโนนสุวรรณ** (จังหวัดบุรีรัมย์) และ **ทุเรียนหมอนพระร่วง** (จังหวัดสุโขทัย) ดำเนินการจัดทำแปลงต้นแบบและอบรมการผลิตทุเรียนตามมาตรฐาน GAP พื้นที่รวม 8 ไร่ เกษตรกรเข้าร่วมอบรมจำนวน 84 ราย ผลการดำเนินงานพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนโนนสุวรรณ และทุเรียนหมอนพระร่วงสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ร้อยละ 8 และ ร้อยละ 13.5 ตามลำดับ ทั้งนี้เกษตรกรในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตทุเรียนตามมาตรฐาน GAP และขอรับรอง GAP เพิ่มขึ้น

3) **สับปะรดสวี** ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตการผลิตสับปะรดตามมาตรฐาน GAP จำนวน 3 ไร่ และอบรมเกษตรกรจำนวน 36 ราย (อยู่ระหว่างติดตามผลเนื่องจากเป็นพืชข้ามปี)

กลุ่มที่ 3 สินค้าที่อยู่ระหว่างการพัฒนาให้เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

1) **ทุเรียนพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง** ได้ดำเนินการร่วมกับชุมชนในแต่ละจังหวัดคัดเลือกทุเรียนพื้นบ้านที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ ศึกษาลักษณะเด่นและขยายพันธุ์เพื่อพัฒนาให้เป็นสินค้าอัตลักษณ์ของชุมชน และผลักดันให้ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพืช GI หรือขึ้นทะเบียนเป็นพืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น และเชื่อมโยงเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตทุเรียนพื้นบ้านเชิงพาณิชย์ จำนวน 180 ราย และจัดทำแปลงขยายพันธุ์ จำนวน 6 แปลง ได้แก่ (1) ทุเรียนทองลุงศักดิ์ ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง (2) ทุเรียนพันธุ์ลากซา ตำบลสะทอน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา (3) ทุเรียนยาวชายควน ตำบลช่อง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง (4) ทุเรียนพันธุ์ขมิ้น ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี (5) ทุเรียนสุขทาลัย อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา (6) ทุเรียนพันธุ์บิณฑลาง ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

2) **การผลิตฝ้ายและคราม** เนื่องจากกระแสความนิยมในผ้าทอจากวัสดุธรรมชาติที่เพิ่มขึ้น แต่ผลผลิตฝ้ายที่เกษตรกรผลิตได้ลดลงอย่างมาก กรมวิชาการเกษตรจึงได้นำองค์ความรู้เรื่องการผลิตฝ้ายและคราม พันธุ์ฝ้ายไปถ่ายทอดให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกฝ้ายและผลิตผ้าทอมือ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 10 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น หนองบัวลำภู กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครพนม หนองคาย มุกดาหาร เลย สกลนคร และอุดรธานี จำนวน 340 ราย พร้อมทั้งจัดทำแปลงสาธิตการปลูกฝ้ายและครามเชิงพาณิชย์ พื้นที่รวม 53 ไร่ โดยเกษตรกรให้ความสนใจ ฝ้ายพันธุ์ตากฟ้า 6 (ฝ้ายสีน้ำตาล) พันธุ์ตากฟ้า 84-4 (ฝ้ายสีขาว) และพันธุ์ตากฟ้า 84-6 (ฝ้ายสีเขียว) การดำเนินการในระยะต่อไปเกษตรกรนำผลผลิตฝ้ายที่ได้ไปแปรรูปและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

7. โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

เป้าหมาย : ระบบการจัดการวัสดุเหลือใช้โดยยึดแนวคิดระบบธุรกิจปิดวงจร และระบบการจัดการวัสดุเหลือใช้สู่โรงงานแปรรูปเป็นต้นแบบ 1 ระบบ

ผลการดำเนินงาน : 1 ระบบ คือการวางระบบการผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์และพัฒนาผักแผ่นจากผัก ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้ในการกระบวนการคัดบรรจุผัก ณ ศูนย์สินค้าเกษตรภาคเหนือจังหวัดเชียงใหม่

งบประมาณที่ได้รับ : 4.9266 ล้านบาท **ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน :** 4.8884 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการพัฒนากระบวนการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรใน 2 กลุ่มพืชเป้าหมายได้แก่ พืชอุตสาหกรรมและไม้ผลเศรษฐกิจในพื้นที่เป้าหมาย ให้เปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในบริบทของชุมชน ในการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรที่สร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป พัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร สร้างการมีส่วนร่วมของสังคมและชุมชนในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เป็นที่แห่งสนับสนุนความมั่นคงทางอาหารปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีผลการดำเนินงานดังนี้

1. สำรวจชนิด/ปริมาณและศักยภาพวัสดุเหลือใช้ (Baseline Survey) ตามแนวทางของคู่มือ IPCC (1996) และ IPCC (2006) ตามหลักการผลการประชุม COP26 ในปี ค.ศ. 2022

1.1 พืชอุตสาหกรรม ดำเนินการสำรวจ 3 ชนิดพืช ได้แก่ กาแฟ พื้นที่สำรวจ สหกรณ์การเกษตร ดอยสะเก็ดพัฒนา จำกัด จ.เชียงใหม่ พบปริมาณวัสดุเหลือใช้จากการแปรรูป 80% อาโวคาโด พื้นที่สำรวจ อ.แม่สอด (ดอยมูเซอ) และ อ.พบพระ จ.ตาก พบปริมาณวัสดุเหลือใช้จากการแปรรูป 40% ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ดำเนินการ อ.เมือง และ อ.ละงู จ.สตูล พบปริมาณวัสดุเหลือใช้จากการแปรรูป 60%

1.2 พืชเศรษฐกิจ ดำเนินการสำรวจ 3 ชนิดพืช ได้แก่ ผัก พื้นที่ดำเนินการ ศูนย์รวบรวมสินค้าเกษตร ภาคเหนือ จ.เชียงใหม่ พบปริมาณวัสดุเหลือใช้จากการแปรรูป 80% ทูเรียน พื้นที่ดำเนินการ สหกรณ์พลูและสหกรณ์ ผู้แปรรูปทุเรียนทอด จ.จันทบุรี พบปริมาณวัสดุเหลือใช้จากการแปรรูป 60% กล้วย พื้นที่ดำเนินการ อ.เมือง และ อ.กระทุ่มแบน จ.พิษณุโลก พบปริมาณวัสดุเหลือใช้จากการแปรรูป 60%

2. การสัมมนาการจัดการวัสดุเหลือใช้ (BCG Management & Green Skill) รวม 3 หลักสูตร ได้แก่

2.1 อบรมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้ Green Skill เพื่องานวิจัยและพัฒนา เป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะสีเขียวสำหรับนักวิจัยเพื่องานวิจัยด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น 40 ราย และผ่านการอบรมทั้งหมด โดยคะแนนประเมินความรู้ก่อนอบรมอยู่ที่ร้อยละ 20.45 และหลังการอบรมอยู่ที่ร้อยละ 90.25

2.2 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการวัสดุเหลือใช้ในพืชอุตสาหกรรมและพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ เป็นการมุ่งสร้างทักษะให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์และผู้ประกอบการที่ร่วมโครงการและได้ดำเนินการ ทำข้อมูลวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ เข้าใจในการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ตระหนักและเข้าใจ แนวทางการนำวัสดุเหลือใช้ไปใช้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อยอด โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ประกอบการ และผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการดำเนินงาน (Best Practices) และการดูงานพร้อมปฏิบัติในสถานที่จริงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในภาคส่วนของตนเองได้สูงสุด มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น 180 ราย และผ่านการอบรมทั้งหมด ผลการประเมินความรู้ ก่อนการอบรมมีความรู้ร้อยละ 40.50 และหลังการอบรมมีความรู้ร้อยละ 80.30

2.3 สัมมนา เรื่องการพัฒนาระบบการเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพืชอุตสาหกรรมและพืชเศรษฐกิจ เป็นการสัมมนาสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้กับ ผู้ดำเนินโครงการในพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ จันทบุรี ตาก พิษณุโลก ขอนแก่น และสตูล เพื่อทำความเข้าใจและถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้อง ทันท่วงที เข้าใจแนวคิดที่ถูกต้องด้านการวางแผนการจัดการด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน หลักการด้านเคมีสีเขียว และการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อสร้างปัญหาวิจัยเพื่อต่อยอดแนวทางพัฒนาโครงการ และพัฒนาแนวคิดให้เป็น Green Researcher Change Agent รวมถึงได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับวิทยากร ผู้ประกอบการ ผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการดำเนินงาน (Best Practices) และการดูงานพร้อมปฏิบัติในสถานที่จริงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในภาคส่วนของตนเองได้สูงสุด

3. พัฒนาระบบ Waste Collector และระบบเพิ่มมูลค่าแบบ Downsteaming Products 1 ระบบ โดยการพัฒนากระบวนการจัดเก็บวัสดุเหลือใช้ (Waste Collector) ในพืชผัก ได้แก่ เศษผักเหลือทิ้งจากศูนย์รวบรวมสินค้าเกษตรภาคเหนือ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ และผักตบกระดานจากผู้ประกอบการ อาทิ กะหล่ำปลี ผักสลัด มะเขือเทศ และฟักทอง หลังจากนั้นพัฒนาการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ นอกเหนือจากการกำจัดทิ้ง (Downsteaming Product) โดยการคัดเลือกและพัฒนานวัตกรรมช่วยหมักปุ๋ย ได้แก่ โรงปุ๋ยหมักเติมอากาศที่พัฒนาในพื้นที่ศูนย์รวบรวมสินค้าเกษตรภาคเหนือ ใช้เทคโนโลยีหมักปุ๋ย (Fertilizer) ของกรมวิชาการเกษตร มีศักยภาพการรวบรวมวัสดุเหลือใช้ไม่น้อยกว่า 1 ตัน จนได้ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยหมักเติมอากาศ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- 1) เกษตรกรของสหกรณ์เกษตรภาคเหนือ นำปุ๋ยหมักเติมอากาศไปใช้ในแปลง
- 2) ศูนย์รวบรวมสินค้าเกษตร ลดต้นทุนในการกำจัดวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- 3) ลดมลภาวะทางอากาศและน้ำที่เกิดจากการเน่าเสียของวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

1. จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ของศูนย์รวบรวมสินค้าเกษตรภาคเหนือ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ส่งผลให้เกิดการส่งต่อแก่เกษตรกรสมาชิกในรูปแบบพร้อมใช้ ทำให้เกษตรกรสมาชิกลดต้นทุนในการผลิตกว่า 10% จากการซื้อปุ๋ยเคมี เกิดการส่งต่อให้สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนม พร้อมกับเศษผัก เพื่อนำไปใช้ในการเลี้ยงโคนม ทำให้สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้ 5% และ มีการแลกเปลี่ยนผักและมูลโคนมเพื่อลดต้นทุนการผลิตปุ๋ยทำให้ลดการซื้อมูลสัตว์เพื่อการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ 10%

2. เกิดการวางแผนการขยายผลสู่การแปรรูปมูลค่าสูง และการรวบรวมองค์ความรู้การจัดการวัสดุเหลือใช้ในพืชศักยภาพชนิดอื่น ได้แก่ อ้อย ปาล์มน้ำมัน อาโวคาโด และกล้วย ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น สตูล ตาก และพิษณุโลก

3. มีฐานข้อมูลของวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากพืชอุตสาหกรรมและไม้ผลเศรษฐกิจที่ผลิตในประเทศไทยที่สร้างมูลค่าให้ประเทศไม่น้อยกว่า 40% ของผลิตผลเกษตรที่ผลิต และกำกับการผลิตโดยกรมวิชาการเกษตร ร่วมกับเครือข่ายได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และชุมชน โดยวัสดุเหลือใช้ของพืชทั้งสองประเภท ไม่มีมูลค่า เกิดปัญหาขยะ สร้างปัญหาหมอกพิษ PM2.5, PM1.0 ต้นกำเนิดโรคระบาด ทำให้เกิดปัญหาต้นทุนการผลิตเกิดผลกระทบในชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต (ร่วมศึกษากับโครงการ UN-PAGE และ TDRI)

8. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

- เป้าหมาย :**
1. จำนวนกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่ที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพ 20 แปลง
 2. เกษตรกรต้นแบบพื้นที่แปลงใหญ่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้มีผลผลิตหรือรายได้เพิ่มขึ้น

เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

- ผลการดำเนินงาน :**
1. จำนวนกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่ที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพ 31 แปลง
 2. เกษตรกรต้นแบบพื้นที่แปลงใหญ่ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ

10.62 ส่งผลให้มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.99

งบประมาณที่ได้รับ : 3.0515 ล้านบาท **ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน :** 3.0507 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตรร่วมบูรณาการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่ โดยถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชที่ได้จากผลงานวิจัยของกรมฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช การใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกวิธี และการใช้ชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช ให้กับเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ จัดทำแปลงต้นแบบถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร สาธิตการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรได้เข้าถึงเครื่องจักรกล และเป็นทางเลือกให้เกษตรกรที่สนใจนำไปใช้ รวมถึงสนับสนุนการเลี้ยงขยายชีววินทรีย์ ในกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่เพื่อลดการใช้สารเคมี ตลอดจนการจัดการด้านการตลาดโดยใช้หลักตลาดนำการผลิต เพื่อลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน ในปี 2566 กรมวิชาการเกษตรร่วมบูรณาการดำเนินงานในพื้นที่แปลงใหญ่ จำนวน 31 กลุ่ม มีรายละเอียดกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้

1. อบรมถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช เช่น การใช้ชีวภัณฑ์เพื่อลดการใช้สารเคมี การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้เห็ดเรืองแสงสิรินร์คมีเพื่อป้องกันกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน การใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ และการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ให้กับสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ จำนวน 31 กลุ่มแปลงใหญ่ มีเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 862 ราย

2. จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพืชในพื้นที่เกษตรกรต้นแบบสมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน 110 ราย เป็นพื้นที่ 160 ไร่

3. สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่นำไปทดลองใช้ อาทิ ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ชีวภัณฑ์บีที บีเอส เห็ดเรืองแสงสิรินร์คมี สนับสนุนกลุ่มแปลงใหญ่ทั้งสิ้น 23 แปลง

4. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ออกติดตามให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาการผลิตพืชแก่เกษตรกร ทั้งสิ้น 263 ครั้ง

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

1. เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จำนวน 862 ราย 31 กลุ่มแปลงใหญ่

2. เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ ในการผลิตพืช ได้แก่ ข้าว สมุนไพร ผัก มะม่วง พุรีเย็น เงาะ ฝรั่ง มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วลิสง ถั่วเขียว ปาล์มน้ำมัน มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 10.62% (จากเดิม 2,140.41 กิโลกรัม/ไร่ เป็น 2,367.73 กิโลกรัม/ไร่) ส่งผลให้มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 17.99% (จากเดิม 27,341.80 บาท/ไร่ เป็น 32,259.89 บาท/ไร่)

9. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-map)

เป้าหมาย : 1. จำนวนพื้นที่ของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมของกรมวิชาการเกษตร 150 แปลง

2. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

ผลการดำเนินงาน : 1. จำนวนพื้นที่ของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมของกรมวิชาการเกษตร 152 แปลง

2. การปรับเปลี่ยนการผลิตพืชให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ช่วยให้พืชเจริญเติบโตได้ดี ผลผลิตมีคุณภาพ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 53.83

งบประมาณที่ได้รับ : 4.6500 ล้านบาท **ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน :** 4.6450 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

ดำเนินการกิจกรรมบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร Agri - Map โดยส่งเสริมสนับสนุน ใจ ให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายทำการปรับเปลี่ยนการผลิตที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่เป็นระบบการปลูกพืชแบบเกษตรผสมผสาน ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรให้แก่เกษตรกร ร่วมกับหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สร้างนิเวศเกษตรที่เหมาะสม เพิ่มคุณภาพและมูลค่าสินค้าเกษตรในพื้นที่ 19 จังหวัด ได้แก่ สุโขทัย ขอนแก่น หนองบัวลำภู นครพนม มุกดาหาร เลย หนองคาย บึงกาฬ ชัยภูมิ อุบลราชธานี สุรินทร์ ยโสธร ศรีสะเกษ มหาสารคาม อุทัยธานี ปราจีนบุรี ตราด สงขลา และสตูล จำนวน 152 แปลง รวมพื้นที่ 332 ไร่ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เป็นเทคโนโลยีและนวัตกรรมของกรมวิชาการเกษตร ประกอบด้วย

1. สนับสนุนพันธุ์พืช

1.1 ไม้ผล ได้แก่ ลิ้นจี่พันธุ์นครพนม 1 มะนาวแป้นพันธุ์พิจิตร 1 กล้วยน้ำว่าพันธุ์สุโขทัย 1 ทูเรียนพันธุ์จันทบุรี 1-8 และ กาแฟโรบัสตาพันธุ์ชุมพร 2

1.2 พืชไร่ ได้แก่ ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 พันธุ์ไทนาน 9 และพันธุ์ขอนแก่น 9 ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์สงขลา 84-1 อ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี 50 และ มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 72

1.3 พืชผัก ได้แก่ พริก ผักบุ้ง คะน้า กวางตุ้ง ผักชี แตงกวา ถั่วฝักยาว มะเขือเปราะ และ ฟักทอง

2. เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

3. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ เทคโนโลยีการผลิตและใช้แทนแฉง และปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงที่ผลิตโดยใช้เทคโนโลยีปุ๋ยหมักเติมอากาศ

4. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี ได้แก่ การใช้ไตรโคเดอร์มาในการควบคุมโรคตายพรายกล้วย การใช้เห็ดเรืองแสงสิรินทร์มีในการควบคุมไส้เดือนฝอยรากปม

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในพืชที่มีอายุเก็บเกี่ยวสิ้นภายใน 1 ปี ประกอบด้วย พืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพดหวานลูกผสมพันธุ์สงขลา 84-1 ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 พันธุ์ขอนแก่น 9 และพันธุ์ไทนาน 9 และ พืชผัก ได้แก่ พริก ผักบุ้ง คะน้า กวางตุ้ง ผักชี แตงกวา ถั่วฝักยาว มะเขือเปราะ และ ฟักทอง เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 14,175.33 บาท/ไร่ เพิ่มขึ้นจากก่อนที่กรมวิชาการเกษตรเข้าไปดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิต (4,960.19 บาท/ไร่) รายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 53.83% โดยมีพืชบางส่วนที่มีอายุการเก็บเกี่ยวยาวนาน 1 ปี ยังไม่ให้ผลผลิต เนื่องจากยังไม่ถึงระยะเวลาเก็บเกี่ยว

แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

เป้าหมาย : เกษตรกรจัดทำแปลงขยายผล 490 ราย

ผลการดำเนินงาน : เกษตรกรจัดทำแปลงขยายผล 491 ราย เป็นพื้นที่ 663 ไร่ 75 โรงเรือน ในพืช 14 ชนิด

งบประมาณที่ได้รับ : 16.0973 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน : 16.0942 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการเสริมสร้างการผลิตพืชเศรษฐกิจ พืชปลอดภัย พืชทางเลือกและพืชอัตลักษณ์ ภายใต้โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ นาทวี เทพา และสะบ้าย้อย) โดยการเสริมสร้างให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้ “เข้าใจ เข้าถึง” องค์ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม มีส่วนร่วมในการ “พัฒนา” องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เกษตรกรสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีการผลิตของกรมวิชาการเกษตรได้อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สังคม และเศรษฐกิจ สามารถพัฒนาและสร้างอาชีพ รวมถึงสอนอาชีพให้กับเกษตรกรรายอื่น เกิดความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม โดยในปี 2566 มีเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้รวม 1,952 ราย ร่วมจัดทำแปลงขยายผลเทคโนโลยีรวม 491 ราย เป็นพื้นที่ 663 ไร่ 75 โรงเรือน ในพืช 14 ชนิด จำแนกเป็น

1. กิจกรรมการเพิ่มมูลค่าการผลิตพืชเศรษฐกิจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ กาแฟชายแดนใต้ทางเลือกใหม่สู่รายได้ที่ยั่งยืน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าว ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ 700 ราย เกษตรกรเข้าร่วมแปลงขยายผล 211 ราย/488 ไร่

2. กิจกรรมการผลิตพืชปลอดภัยตามแนวทาง BCG ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ผักปลอดภัย ตลาดสดใส เสริมรายได้ให้ชุมชน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวาน พันธุ์สงขลา 84-1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยคั้นน้ำ และ การผลิตเห็ดเสริมรายได้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ 801 ราย เกษตรกรเข้าร่วมแปลงขยายผล 214 ราย /109 ไร่/75 โรงเรือน

3. กิจกรรมการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชทางเลือกและพืชอัตลักษณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ การผลิตหน่อพันธุ์กล้วยหิน/กล้วยน้ำว้าคุณภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหมาก การผลิตเงาะลิ้นจี่ การผลิตอาโวคาโด การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มโอปุ๋ยเกาะรัง และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มจุกพืชอัตลักษณ์ชายแดนใต้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ 451 ราย เกษตรกรเข้าร่วมแปลงขยายผล 66 ราย/66 ไร่

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

ผลจากการดำเนินโครงการส่งผลให้เกษตรกรที่ร่วมทำแปลงขยายผลได้ **เข้าใจ - เข้าถึง** องค์ความรู้ด้านการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร นำเทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมไปปรับใช้ และ **พัฒนา** ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรในแปลงเกษตรกรมีปริมาณและคุณภาพดีขึ้น มีรายได้สุทธิจากการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูป

เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 35.98 สามารถสร้างผลิตภัณฑ์จากโครงการ จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ชาดอกกาแฟ ชาใบกาแฟ กาแฟคั่ว สบู่กาแฟ และอ้อยคั้นน้ำ รวมไปถึงบรรจุภัณฑ์สัมผัสจะนะคุณภาพ และสามารถยกระดับเกษตรกรครัวเรือนยากจนตามฐานข้อมูล TPMAP จำนวน 102 ครัวเรือน ให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยการลดรายจ่าย หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น จากการปฏิบัติของเกษตรกรที่ร่วมทำแปลงขยายผลโดยใช้เทคโนโลยี ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรทำให้ได้ผลผลิต ดังนี้

1. แปลงขยายผลการเพิ่มมูลค่าการผลิตพืชเศรษฐกิจในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 กาแฟชายแดนใต้ทางเลือกใหม่สู่รายได้ที่ยั่งยืน : การนำเทคโนโลยีการจัดการสวนกาแฟโรบัสตา เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูป เพื่อให้เมล็ดกาแฟที่มีคุณภาพดีตามมาตรฐานสินค้าเกษตรและเป็นที่ต้องการของตลาด ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ได้ผลผลิตกาแฟเฉลี่ย 458.07 กิโลกรัม/ไร่/ปี ซึ่งสูงกว่าผลผลิตเฉลี่ยของกาแฟโรบัสตาในประเทศ และมีรายได้สุทธิ 7,655.20 บาท/ไร่/ปี

1.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน : การนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรมาใช้ ทั้งการผลิต การจัดการศัตรูพืช โดยเฉพาะการจัดการหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน และผลเน่าจากเชื้อรา *Phytophthora* sp. รวมถึงระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม และยกระดับคุณภาพแปลงขยายผลสู่การรับรองมาตรฐาน GAP ทำให้ได้ผลผลิตทุเรียนเฉลี่ย 1,255.23 กิโลกรัม/ไร่/ปี ซึ่งสูงกว่าผลผลิตเฉลี่ยของ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน : การนำเทคโนโลยีการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของกรมวิชาการเกษตร (การตัดแต่งทางใบ การวางกองทาง การจัดการน้ำ การจัดการธาตุอาหารพืชอย่างผสมผสาน การกำจัดวัชพืช และการเก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสมเพื่อให้เปอร์เซ็นต์น้ำมันต่อทะลายไม่น้อยกว่า 20 เปอร์เซ็นต์) และให้คำแนะนำการเลือกซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ได้ผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 4,103.31 กิโลกรัม/ไร่/ปี ซึ่งสูงกว่าผลผลิตเฉลี่ยของ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีรายได้สุทธิ 13,786.43 บาท/ไร่/ปี

1.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์มะพร้าว : การใช้เทคโนโลยีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ได้ผลผลิตมะพร้าวเฉลี่ย 2,330.60 กิโลกรัม/ไร่/ปี และมีรายได้สุทธิ 9,767.60 บาท/ไร่/ปี

2. แปลงขยายผลการผลิตพืชปลอดภัยตามแนวทาง BCG ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 ผักปลอดภัย ตลาดสดใส เสริมรายได้ให้ชุมชน : ใช้เทคโนโลยีการผลิต และชีวภัณฑ์ในการกำจัดศัตรูพืชอย่างยั่งยืน มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพาะปลูกผัก (รวบรวมผลผลิตจำหน่ายสู่ตลาด เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และสามารถจำหน่ายได้เพียงพอ) พัฒนาบรรจุภัณฑ์ สร้างภาพลักษณ์สินค้าปลอดภัย สร้างช่องทางจำหน่ายเชื่อมโยงตลาดผู้บริโภคเพื่อสุขภาพ ทำให้ได้ผลผลิตผักเฉลี่ย 1,311.77 กิโลกรัม/ไร่/ปี และมีรายได้สุทธิ 28,133.93 บาท/ไร่/ปี

2.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดหวาน พันธุ์สงขลา 84-1 : การใช้เทคโนโลยีตามคำแนะนำ และมีการคัดเกรดผลผลิตตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค ทำให้ได้ผลผลิตข้าวโพดหวานเฉลี่ย 1,947.58 กิโลกรัม/ไร่/ปี และมีรายได้สุทธิ 29,218.72 บาท/ไร่/ปี

2.3 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยคั้นน้ำ : การใช้พันธุ์ศรีสำโรง 1 ที่มีศักยภาพในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ได้ผลผลิตอ้อยคั้นน้ำเฉลี่ย 5,644.54 กิโลกรัม/ไร่/ปี และมีรายได้สุทธิ 40,501.37 บาท/ไร่/ปี

2.4 การผลิตเห็ดเสริมรายได้ : การใช้เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรทำให้ได้เห็ดนางฟ้าเฉลี่ย 32.53 กิโลกรัม/โรงเรือนน็อคดาว์น (100 ก้อน) และมีรายได้สุทธิ 540.93 บาท/โรงเรือนน็อคดาว์น (100 ก้อน)

3. แปลงขยายผลการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชทางเลือกและพืชอัตลักษณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 การผลิตหน่อพันธุ์กล้วยหิน/กล้วยน้ำว้าคุณภาพ : ใช้เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการโรคเพื่อการผลิตหน่อพันธุ์กล้วยหิน/กล้วยน้ำว้าคุณภาพตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ได้ผลผลิตกล้วยหินเฉลี่ย 1,093.38 กิโลกรัม/ไร่/ปี และมีรายได้สุทธิ 12,651.92 บาท/ไร่/ปี

3.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหมาก : ใช้เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหมากตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ได้ผลผลิตหมากเฉลี่ย 253.60 กิโลกรัม/ไร่/ปี และมีรายได้สุทธิ 1,957.37 บาท/ไร่/ปี

3.3 การผลิตอาโวคาโด : นำเทคโนโลยีการผลิตอาโวคาโดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรไปปรับใช้ในแปลงเกษตรกร ได้ผลผลิตอาโวคาโดเฉลี่ย 120 กิโลกรัม/ไร่/ปี และมีรายได้สุทธิ 3,500 บาท/ไร่/ปี

3.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มโอปุโกยะรัง : ใช้เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มโอปุโกยะรัง และยกระดับแปลงขยายผลสู่การรับรองมาตรฐาน GAP ได้ผลผลิตส้มโอปุโกยะรังเฉลี่ย 2,061 กิโลกรัม/ไร่/ปี และมีรายได้สุทธิ 177,125 บาท/ไร่/ปี

3.5 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มจุกพืชอัตลักษณ์ชายแดนใต้ : ใช้เทคโนโลยีการผลิตส้มจุกของกรมวิชาการเกษตร (การปลูก การจัดการน้ำ การจัดการศัตรูพืช และเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้อง) เพื่อเพิ่มผลผลิต และรายได้ นำไปสู่การอนุรักษ์พืชอัตลักษณ์ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ทำให้เกษตรกรเกิดความเข้าใจในกระบวนการผลิตส้มจุกมากขึ้น มีการเพิ่มมูลค่าผลผลิตโดยการจัดทำแบรนด์พืชอัตลักษณ์ชายแดนใต้ สนับสนุนการออกแบบ และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และเชื่อมโยงตลาดสู่การจำหน่ายสินค้าออนไลน์ ได้ผลผลิตส้มจุก 445 กิโลกรัม/ไร่/ปี ซึ่งสูงกว่าผลผลิตเฉลี่ยของอำเภอจะนะ และมีรายได้สุทธิ 45,083.33 บาท/ไร่/ปี

แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

1. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

เป้าหมาย : 1. จำนวนเกษตรกรในเครือข่าย ศพก. ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตพืชและกฎหมายเกี่ยวกับด้านการเกษตร 6,000 ราย

2. เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่าน ศพก. มีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70

ผลการดำเนินงาน : 1. จำนวนเกษตรกรในเครือข่าย ศพก. ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตพืชและกฎหมายเกี่ยวกับด้านการเกษตร 6,053 ราย

2. เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่าน ศพก. มีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 95

งบประมาณที่ได้รับ : 13.4448 ล้านบาท **ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน :** 13.4422 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรทำให้ได้เทคโนโลยีใหม่ ในการผลิตพืชที่สามารถแก้ปัญหาด้านการผลิตพืชของเกษตรกรได้ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกซื้อปัจจัยการผลิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นเพื่อเป็นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตพืชและกฎหมายทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องให้แก่เกษตรกร จึงได้ร่วมบูรณาการกับหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตพืชใหม่ ๆ สู่เกษตรกร ผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่ 60 จังหวัด ดังนี้

1. การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี/นวัตกรรมการผลิตพืชที่ถูกต้องเหมาะสม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เกษตรกรในเครือข่าย ศพก. เป้าหมาย 6,000 ราย ดำเนินการได้ 6,053 ราย การประเมินผลการอบรมและสาธิตผ่านแปลงต้นแบบ เกษตรกรร้อยละ 95 มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีการผลิตพืชอย่างถูกต้องและเหมาะสม ผ่านเกณฑ์ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนดไว้ (ร้อยละ 70) ซึ่งคาดว่าเกษตรกรจะนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช

2. การพัฒนาฐานเรียนรู้/แปลงเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชในชุมชนได้จัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตพืช ทั้งหมด 138 ศพก. พื้นที่ 295 ไร่ ดำเนินการได้ 138 ศพก. พื้นที่ 294 ไร่

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

การพัฒนาเกษตรกรต้นแบบเทคโนโลยีกรมวิชาการเกษตร เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและขยายผลสู่เกษตรกรข้างเคียง จากผลการดำเนินงานของเกษตรกรต้นแบบ 90 ราย/177.5 ไร่ พบว่าการใช้เทคโนโลยีทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต และมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 51.44% ดังนี้

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกพืชหลังนาและการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยใช้ชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชที่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น 200 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 15.49%

2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผัก ด้วยการใช้อชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยชีวภาพและชีวภัณฑ์ ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น 267 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 24.23%

3. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตถั่วลิสงหลังนา การปรับปรุงดิน การใช้ชีวภัณฑ์ ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น 71 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 22.71%

4. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GAP/อินทรีย์ ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น 147 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 16.69%

5. เทคโนโลยีการผลิตฝรั่งโดยใช้เห็ดเรืองแสงสตรีนรัศมีควบคุมโรครากปม ในอัตรา 70 กรัม/ต้น (14 ก้อน/ไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง) ใส่ปุ๋ยเคมี (ตามวิธีเกษตรกร) และใช้ถุงพลาสติกขนาด 6 x 14 นิ้ว มีรูที่ก้นถุงเพื่อช่วยให้มีการระบายน้ำและอากาศ ใช้กระดาษห่อผลเป็นรูปกรวยปิดทับถุงพลาสติกอีกชั้นหนึ่ง เป็นการป้องกันแสงและทำให้ผิวฝรั่งสวยขึ้น ผลผลิตเพิ่มขึ้น 4,384 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 76.90%

6. การผลิตไผ่ตงศรีปราจีน การแต่งลำไผ่ (ไผ่อายุ 4 ปี) กำจัดวัชพืชด้วยแรงงานคน การทำคันดิน และคลุมโคนไผ่ การใส่ปุ๋ย การให้น้ำ (เป็นเวลา 1 ชั่วโมง/วัน) และเก็บผลผลิต (ตัดหน่อ) ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น 931 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 86.30%

7. การผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์ โดยใช้ ปุ๋ยชีวภาพ ฟิซีฟิวร์ ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ผลกำจัดวัชพืช เตรียมแปลง ไถตะ และ ไถยกร่อง ใช้ท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง พันธุ์ระยอง 72 ใช้ปุ๋ยชีวภาพ ฟิซีฟิวร์-ทรี จำนวน 1 กิโลกรัม และ ปุ๋ยหมักเติมอากาศ จำนวน 1,000 กิโลกรัม ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น 991.5 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 24.60%

8. การผลิตปาล์มน้ำมัน ด้วยการใช้เทคโนโลยีวิเคราะห์ธาตุอาหาร ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ใบ ใช้ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น 142 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 5.32%

9. เทคนิคการผลิตมะพร้าวน้ำหอมเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพ ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น 594 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 10.51%

10. เทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์บีเอสควบคุมโรคแอนแทรกคโนส และการใช้เห็ดเรืองแสงสตรีนรัศมีควบคุมโรครากปมในพริก ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น 600 กิโลกรัม/ไร่ และรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น 231.61% เนื่องจากแปลงของเกษตรกรไม่สามารถควบคุมโรครากปมได้

2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

เป้าหมาย : 1. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินได้รับการพัฒนาอาชีพ 720 ราย
2. เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3

ผลการดำเนินงาน : 1. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินได้รับการพัฒนาอาชีพ 926 ราย
2. เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.45

งบประมาณที่ได้รับ : 3.9600 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนหักผูกพัน : 3.9558 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กรมวิชาการเกษตรในฐานะคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด ได้เข้าร่วมบูรณาการดำเนินโครงการโดยการถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตพืชจากผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตร ให้แก่ราษฎรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินที่สนใจเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ได้นำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ตนเอง เพื่อเป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ราษฎรในพื้นที่เป้าหมาย 30 พื้นที่ ใน 23 จังหวัด ได้แก่ น่าน ลำปาง เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ พิจิตร ขอนแก่น หนองบัวลำภู นครพนม มุกดาหาร กาฬสินธุ์ อุดรธานี อุดรราชธานี นครราชสีมา ร้อยเอ็ด สุรินทร์ บุรีรัมย์ อุทัยธานี สุพรรณบุรี ปราจีนบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี กระบี่ สงขลา โดยมีเกษตรกรที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการทั้งสิ้น 926 ราย ดังนี้

1. อบรมถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่แก่เกษตรกร อาทิ การใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ และการจัดการปุ๋ยในการผลิตข้าว มันสำปะหลัง การกระจายพืชพันธุ์ดีสู่เกษตรกร อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์นครสวรรค์ 3 ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 และอ้อยพันธุ์ขอนแก่น 3 มีเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทั้งสิ้น 782 ราย

2. จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพืชตามเทคโนโลยีการผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตรในพื้นที่เกษตรกรต้นแบบ 146.5 ไร่ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่

3. สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ อาทิ ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ สารชีวภัณฑ์ และพืชพันธุ์ดีของกรมวิชาการเกษตร ใน 22 พื้นที่

4. พัฒนามาตรฐานการผลิตของเกษตรกรที่มีความพร้อมและสมัครใจเข้ารับการรับรองตามมาตรฐาน GAP/อินทรีย์รวม 20 ราย

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

1. เกษตรกรในพื้นที่ คทช. ได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านการผลิตพืช ได้แก่ ข้าว พริก สมุนไพร ผัก ถั่วเขียว อ้อย มันสำปะหลัง เกษตรผสมผสาน รวมทั้งสิ้น 926 ราย

2. เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินมีรายได้สุทธิเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 24.45%

ภารกิจด้านงานบริการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าพืช และกำกับ ดูแล พัฒนากฎหมาย ที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ

แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ผลผลิต : การยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

กรมวิชาการเกษตรดำเนินการตรวจสอบปัจจัยการผลิตตามกฎหมายที่กรมวิชาการเกษตร กำกับ ดูแล และตรวจรับรองแหล่งผลิต เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มาตรฐานปลอดภัย ตามระบบการจัดการคุณภาพพืชที่เหมาะสม GAP และการผลิตพืชอินทรีย์ เข้าสู่โรงงานผลิตสินค้าพืชที่มีกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน และให้การรับรองหน่วยรับรองโรงงานผลิตสินค้าพืชที่ได้รับการยอมรับจากกรมวิชาการเกษตร รวมถึงการตรวจสอบผลผลิตและผลิตภัณฑ์เกษตรเพื่อการส่งออก

งบประมาณที่ได้รับ : 312.6636 ล้านบาท ผลเบิกจ่ายจริงรวมก่อนนี้ผูกพัน : 311.8745 ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลาเริ่มต้น 1 ตุลาคม 2565 ระยะเวลาสิ้นสุด 30 กันยายน 2566

สาระสำคัญของการดำเนินงาน

กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. การบริการตรวจสอบสิ่งเจือปนในสินค้าเกษตร และปัจจัยการผลิตดิน น้ำ ปุ๋ย พืช เมล็ดพันธุ์ วัตถุอันตรายจากร้านค้า และแหล่งผลิต รวมถึงผลผลิตและผลิตภัณฑ์ พืช ผัก ผลไม้ นำเข้า-ส่งออก	ตัวอย่าง	150,000	162,000
	ราย/รายการ	50,000	54,920
2. การตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชเพื่อรับรองมาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช (ลำไย ทุเรียน มังคุด หน่อไม้ฝรั่ง กระเจี๊ยบเขียว ข้าวโพดฝักอ่อน ส้มโอ ลิ้นจี่ มะขาม มะม่วง ชিং พริก มะพร้าวอ่อน ลองกอง สับปะรด เงาะ กาแฟ ถั่วลิสง ถั่วเหลืองฝักสด ส้มเปือกกลอน กลุ่มพืชตระกูลกะหล่ำ ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือ ตระกูลแตง พืชสมุนไพร ข้าวโพดหวาน กัญชง พืชผัก)	แปลง	120,000	158,540
2. การตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชเพื่อรับรองมาตรฐานตามระบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ	แปลง	1,600	3,841
3. การตรวจสอบและควบคุมกำกับโรงงานผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานรับรองเอกชนให้อยู่ในมาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GMP และการตรวจรับรองมาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GMP/HACCP พืชโรงคัดบรรจุ ผักและผลไม้ โรงงานแปรรูปโรงรมสินค้าเกษตรด้านพืช	โรงงาน	600	655

กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
4. การตรวจสอบและออกใบอนุญาต/ใบรับรองสุขอนามัย สุขอนามัยพืช และงานภายใต้พระราชบัญญัติ 6 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม, พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม, พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม, พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม, พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542	ฉบับ	500,000	551,960

ปัญหา/อุปสรรค : ไม่มีปัญหา/อุปสรรค

ข้อเสนอแนะ : ไม่มีข้อเสนอแนะ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน

1. เกษตรกรได้รับบริการตรวจรับรองแปลงผลิตพืชรวม 135,239 ราย เป็นพื้นที่ 1,008,553.88 ไร่ ผ่านมาตรฐาน GAP แล้วในปี 2566 จำนวน 144,712 แปลง เป็นเกษตรกร 122,727 ราย พื้นที่ 951,566.87 ไร่ ส่งผลให้ปัจจุบัน (ณ 29 กันยายน 2566) มีแหล่งผลิตพืชที่ได้มาตรฐาน GAP สะสมทั่วประเทศ รวม 315,194 แปลง รวมเป็นพื้นที่ 1.95 ล้านไร่ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าเกษตรที่มีการผลิตภายใต้กระบวนการผลิตที่ได้รับการควบคุมคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ทำให้สามารถส่งออกจำหน่ายต่างประเทศได้ตามเงื่อนไขของประเทศปลายทาง

2. การตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชเพื่อรับรองมาตรฐานตามระบบเกษตรอินทรีย์ ในปี 2566 เป็นพื้นที่ 21,432.39 ไร่ ผ่านการรับรองจำนวน 2,493 แปลง เป็นพื้นที่ 16,277.47 ไร่ ส่งผลให้ปัจจุบัน (ณ 25 กันยายน 2566) มีแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ที่ยังคงสถานะมีอายุการรับรอง ทั้งสิ้น 358 ชนิด จำแนกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ พืชผสมผสาน พืชผัก ไม้ผล สมุนไพร เห็ด ชา กาแฟ พืชไร่ และอื่น ๆ รวม 3,902 แปลง คิดเป็นพื้นที่ 23,200.79 ไร่ เป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอินทรีย์เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรม

3. จากการดำเนินงานในปี 2566 มีโรงงานที่ผ่านมาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GMP/HACPP พืช โรงคัดบรรจุผักและผลไม้ โรงงานแปรรูป โรงรมสินค้าเกษตรด้านพืช รวมทั้งสิ้น 598 โรงงาน

4. ผู้ประกอบการที่ได้ใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) ในผักสดและผลไม้ และสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อการส่งออก และที่ได้ใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) ในผลผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช เพื่อการส่งออก สามารถส่งออกผลผลิตสินค้าเกษตร (ตามใบออกใบรับรองสุขอนามัยพืช) ได้ปริมาณ 25.81 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 580,071.31 ล้านบาท (มกราคม - กันยายน 2566)

ผลงานที่สำคัญอื่น ๆ

1. การเปิดตลาดสินค้าเกษตร

การกักกันพืชเพื่อการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรด้านพืช ตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 ที่กรมวิชาการเกษตรกำกับดูแลพร้อมจัดทำข้อมูลเพื่อขอเปิดตลาดสินค้าเกษตรไปยังประเทศปลายทาง เนื่องจาก การจะอนุญาตให้นำเข้าผลไม้ชนิดใดก็ตาม จะต้องผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชจากประเทศผู้นำเข้า เพื่อป้องกันมิให้มีแมลงศัตรูพืชกักกันที่ไม่มีในประเทศผู้นำเข้าปนเปื้อนไปกับผลผลิต ปัจจุบันกรมวิชาการเกษตร สามารถเปิดตลาด (market access)/ปรับปรุงตลาด (market improvement) ใหม่ โดยมีสินค้าพืชที่ดำเนินการ สำเร็จและประเทศคู่ค้าอนุญาตนำเข้าสินค้าพืชจากไทยแล้ว ดังนี้

1. ผลส้มโอสดส่งออกไปสหรัฐอเมริกาด้วยวิธีการฉายรังสี (เดิมอนุญาตเพียง 7 ชนิด คือ มะม่วง มังคุด เงาะ ลำไย ลิ้นจี่ สับปะรด และแก้วมังกร)
2. ผลเสาวรสสดส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีน
3. เพิ่มมาตรการทางสุขอนามัยพืชทางเลือกสำหรับส่งออกผลมังคุดสดส่งออกไปญี่ปุ่น โดยไม่ต้องอบไอน้ำ
4. การขึ้นทะเบียนโรงงานเพิ่มเติมสำหรับส่งออกผลไม้ตัดแต่ง (ทุเรียน สับปะรด ส้มโอ) ส่งออกเครือรัฐ ออสเตรเลีย โดยขึ้นทะเบียนโรงงานใหม่ในปี 2566 จำนวน 3 บริษัทผู้ผลิต (จังหวัดจันทบุรี นครปฐม และปทุมธานี) และอยู่ระหว่างกำลังดำเนินการขอขึ้นทะเบียนอีก 1 แห่ง (จังหวัดปทุมธานี)
5. การขึ้นทะเบียนโรงอบไอน้ำผลไม้ส่งออกต่างประเทศแห่งใหม่ จำนวน 1 แห่ง (Lanna Harvest Co.,Ltd. จังหวัดนครปฐม) สำหรับดำเนินการอบไอน้ำผลไม้ส่งออกต่างประเทศ

2. มาตรการแก้ไขปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนเพื่อการส่งออก

ตามที่กรมวิชาการเกษตรได้ร่วมประชุมหารือในระดับนโยบายเพื่อแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของหนอนเจาะเมล็ด ทุเรียน (*Mudaria luteileprosa*) ที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ร่วมกับ ผู้ว่าราชการ จังหวัดชุมพร ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทูตเกษตร สมาคม ผู้ประกอบการโรงคัดบรรจุ ผู้ประกอบการส่งออก เกษตรกร และนักวิชาการอิสระ เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2566 และ กรมวิชาการเกษตรได้กำหนดแนวทางปฏิบัติมาตรการกรอง 4 ชั้น เพื่อให้มีการคัดทุเรียนคุณภาพสำหรับการส่งออก ที่มีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับข้อกำหนดในการตรวจและรับรองสุขอนามัยพืช ตามพิธีสารส่งออกผลไม้ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมถึงการจัดการผลผลิตที่ไม่สามารถ ส่งออกได้ ดังนี้

1. ใช้กลไกของคณะทำงานแก้ปัญหาทุเรียนด้วยคุณภาพและการสวมสิทธิ์ใบรับรองการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรเพื่อการส่งออกทุเรียนของประเทศไทย ซึ่งเป็นคำสั่งกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ เพื่อให้การบริหารจัดการหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนครอบคลุมในทุกมิติ
2. กำหนดมาตรการกรอง 4 ชั้น เพื่อลดความเสี่ยงหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนจากแปลงเกษตรกรไปจนถึง กระบวนการส่งออก ได้แก่ มาตรการกรองชั้นที่ 1 คัดทุเรียนคุณภาพจากสวน ต้องตัดผลทุเรียนแก่ และบ่มเป็นเวลา อย่างน้อย 24 ชั่วโมง ก่อนนำมาขายให้โรงคัดบรรจุ มาตรการกรองชั้นที่ 2 บ่มทุเรียนที่โรงคัดบรรจุ โดยการบ่มแยกกอง ตามแหล่งที่มาอย่างน้อย 48 ชั่วโมง หลังป้ายข้าว มาตรการกรองชั้นที่ 3 เพิ่มปริมาณการสุ่มตรวจ ณ โรงคัดบรรจุ

จากเดิมร้อยละ 3 เป็นร้อยละ 5 และ มาตรการกรองชั้นที่ 4 เพิ่มขั้นตอนการสุ่มตรวจและกำหนดแนวทางการออกไปรับรองสุขอนามัยพืช ณ ด้านตรวจพืชปลายทาง

3. หาช่องทางจำหน่ายทุเรียนสดที่มีความเสี่ยงจากหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ต้องจำหน่ายไปยังตลาดบริโภคภายในประเทศ โรงงานแปรรูป ผลิตเป็นทุเรียนทอด ทุเรียนกวน หรือการแกะเนื้อทุเรียนแช่แข็งเพื่อการส่งออก ซึ่งมีหน่วยงานพร้อมให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ ส่วนราชการในจังหวัด รวมถึงผู้ประกอบการแปรรูป

4. ผลการดำเนินมาตรการกรอง 4 ชั้น ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม 2566 เป็นต้นมา พบว่าปัญหาการตรวจพบ หนอนเจาะเมล็ดทุเรียนทั้งการเปิดตรวจท้ายตู้ก่อนออกใบรับรองสุขอนามัยพืช และตีกลับจากจีน ได้ลดลงเป็นลำดับ โดยตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน 2566 จนถึงขณะนี้ ไม่พบว่ามีกรณีตีกลับ

5. การดำเนินการในระยะต่อไป คือ การสร้างการรับรู้แก่ชาวสวนทุเรียน จัดทำแผนที่แหล่งปลูกและจุดระบาด จัดทำคู่มือแนะนำการป้องกันกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน รวมถึงการพิจารณาใช้มาตรการทางกฎหมายในพื้นที่ระบาดรุนแรง

ส่วนที่ 3 งานการต่างประเทศ

งานพหุภาคี

1. วันที่ 21 ธันวาคม 2565 นายภัสชญภณ หมื่นแจ้ง รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานเปิดการประชุม Project Steering Committee PSC Meeting of ePhyto Thailand Project ครั้งที่ 3 โดยมี นางสาววิพันธ์ ฉ่ำเฉลิม ผู้อำนวยการกองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร คณะกรรมการบริหารโครงการ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ นางสาวพจมาณ วงษ์สว่าง ผู้อำนวยการโครงการ ePhyto ประเทศไทย GIZ คณะทำงานและผู้แทนจากสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมกษ.และกรมศุลกากร กรมวิชาการเกษตร โดยการประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) รายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการที่ผ่านมาโดยเฉพาะในกิจกรรมโครงการภายใต้องค์ประกอบที่ 1 เรื่องส่วนงานระบบ IT เพื่อเชื่อมต่อกับระบบ ePhyto Hub รวมถึงความคืบหน้าในการประสานกับประเทศคู่ค้าในการทดสอบระบบ และกิจกรรมภายใต้องค์ประกอบที่ 2 เรื่องการเสริมสร้างศักยภาพให้กับทุกภาคส่วนในการใช้งานระบบ ePhyto รวมถึงการจัดเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างภาครัฐและเอกชน ในระดับภูมิภาคกับระดับสากล 2) รายงานกิจกรรมตามแผนงานโครงการที่เหลือในปี 2565 และ 3) ให้คำแนะนำโครงการเพื่อให้โครงการสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

2. วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 นายสุรภิตติ ศรีกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช ให้การต้อนรับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมนี (GIZ) นำโดย Mr. Julian Tost, Project Director, Innovative Climate Risk Financing for the Agricultural Sector in the ASEAN Region และคณะ เพื่อหารือรายละเอียดการดำเนินโครงการ Innovative Climate Risk Financing for the Agricultural Sector in the ASEAN Region สนับสนุนโดย The German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (BM2) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในภูมิภาคอาเซียนสามารถเข้าถึงทางการเงิน ที่คำนึงถึงมิติเพศภาวะและเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อรับมือกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีผู้แทนจากสถาบันวิจัยพืชสวน สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน และกองแผนงานและวิชาการ เข้าร่วมหารือในครั้งนี้ด้วย ณ กรมวิชาการเกษตร

3. วันที่ 7 มีนาคม 2566 นายภัสชญภณ หมื่นแจ้ง รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานเปิดการประชุม APSA 9th PHYTOSANITARY EXPERT CONSULTATION ณ โรงแรม Courtyard by Marriott Bangkok กรุงเทพฯ โดยในการประชุมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหารือเกี่ยวกับความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public Private Partnership : PPP) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการนำเข้า - ส่งออกเมล็ดพันธุ์พืชข้ามพรมแดน

4. วันที่ 20 มีนาคม 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานการประชุมหารือโครงการ GCF Readiness Fund และ Carbon Credit ณ กรมวิชาการเกษตร

5. วันที่ 22 มีนาคม 2566 นายภัชชญ์ภณ หมั่นแจ้ง รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานเปิดการประชุม Project Steering Committee PSC Meeting of ePhyto Thailand Project ครั้งที่ 4 โดยมี นางสาวรุจิรา จันทรอร่าม นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ คณะกรรมการบริหารโครงการ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ นางสาวพจมาณ วงษ์สว่าง ผู้อำนวยการโครงการ ePhyto ประเทศไทย GIZ คณะทำงานและผู้แทนจากสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร มกอช. และกรมศุลกากร โดยการประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการที่ผ่านมาโดยเฉพาะในกิจกรรมโครงการภายใต้องค์ประกอบที่ 1 เรื่องส่วนงานระบบ IT เพื่อเชื่อมต่อกับระบบ ePhyto Hub รวมถึงความคืบหน้าในการประสานกับประเทศคู่ค้า ในการทดสอบระบบ และกิจกรรมภายใต้องค์ประกอบที่ 2 เรื่องการเสริมสร้างศักยภาพให้กับทุกภาคส่วนในการใช้งานระบบ ePhyto รวมถึงการจัดเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างภาครัฐและเอกชนในระดับภูมิภาคกับระดับสากล

6. วันที่ 28 มีนาคม 2566 นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ให้การต้อนรับ นางเจลพินา ซี อะลูว์ เลขาธิการชมรมมะพร้าวนานาชาติ (International Coconut Community : ICC) และเจ้าหน้าที่บริหารการเงินของชมรมฯ ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะหารือกระบวนการผลักดันการใช้เครื่องหมาย GAP MFP (GAP Monkey Free Plus) และการประชาสัมพันธ์ในระดับนานาชาติ เพื่อยืนยันว่าผลิตมะพร้าวไทยทั้งหมดปราศจากการใช้แรงงานลิง ไม่ใช่ตามที่สมาคม PETA กล่าวหา นอกจากนี้ยังมีการหารือการเตรียมความพร้อมในการประชุมประจำปี 2566/67 ของคณะผู้บริหารชมรมฯ ICC Session/Ministerial Meeting ที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพระหว่างวันที่ 8 - 10 พฤศจิกายน 2566 และเสนอแผนงานและกิจกรรม ICC ตลอดปี 2566 ตลอดจนหารือแนวทางเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของอุตสาหกรรมมะพร้าว ชมรมมะพร้าวนานาชาติ เดิมชื่อชมรมมะพร้าวแห่งเอเชียและแปซิฟิก (APCC)

7. วันที่ 30 มีนาคม 2566 นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้นางประพิศ วองเทียม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ เป็นประธานในการหารือเพื่อพิจารณาการจัดตั้งสำนักงาน Centro Internacional De Agricultura Tropical (CIAT) รวมทั้งสาขาความร่วมมือในอนาคต โดยมี นายศรุต สุทธิอารมณ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน นางสาวธิดากัญญา แสนอุดม ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร ผู้เชี่ยวชาญและผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมหารือ ณ กรมวิชาการเกษตร

8. วันที่ 4 เมษายน 2566 นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธาน ในการประชุม 8th ASEAN Climate Resilience Network (ASEAN - CRN) Annual Meeting โดยมี นายสุรกิตติ ศรีกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช นางประพิศ วงเทียม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ และผู้ร่วมโครงการจากสถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน สถาบันวิจัยพืชสวน สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และสำนักผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ ณ ห้องประชุมสำนักงานอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

9. วันที่ 5 เมษายน 2566 นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร พร้อมด้วย นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร นางประพิศ วงเทียม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ และผู้ร่วมโครงการจากสถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน สถาบันวิจัยพืชสวน สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม และสำนักผู้เชี่ยวชาญร่วมประชุม The seventeenth meeting of the Asean Technical working Group on Agricultural Research and Development (17th ATWGARD) ผ่านระบบออนไลน์ ณ ห้องประชุมสำนักงานอธิบดีกรมวิชาการเกษตร โดยมีผู้อำนวยการกลุ่มเกษตรต่างประเทศ กองแผนงานและวิชาการ เป็นเลขานุการ

10. วันที่ 9 พฤษภาคม 2566 นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ประชุมหารือความร่วมมือกับองค์กรความร่วมมือของประเทศเยอรมนี (GIZ) และบริษัท เนสต์เล่ (ไทย) จำกัด ณ ห้องประชุมสำนักงานอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ในโครงการพัฒนาระบบการผลิตกาแฟของผู้ประกอบการรายย่อย ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (โครงการคอฟฟี่พลัส - Coffee +) โดยในโครงการดังกล่าว มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อาทิ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดชุมพร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชุมพร นอกจากนี้ยังมีการเสริมสร้างขีดความสามารถ ในการอบรมพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรมืออาชีพ ให้แก่วิทยากรและอบรมทักษะให้กับเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในจังหวัดชุมพรและจังหวัดระนอง โดยใช้หลักสูตร “โรงเรียนธุรกิจสำหรับเกษตรกร (FBS) การจัดการองค์ความรู้ด้านกาแฟ”

11. วันที่ 15 พฤษภาคม 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำเสนอ โครงการ "การยกระดับการประเมินความเสี่ยงเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การจัดการทางการเงิน เพื่อความเสี่ยงสำหรับประเทศไทย" (Enhancing Risk Assessment (ERA) for Improved Country Risk Financing Strategies Project) ณ ห้องแกรนด์บอลรูม โรงแรมเรดิสัน บลู พลาซ่า บางกอก ซึ่งการประชุมดังกล่าวดำเนินการโดยโครงการ ASEAN-German ซึ่งเป็นการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินเพื่อการปรับตัวต่อความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศในภาคการเกษตรในภูมิภาคอาเซียน (The Innovative Climate Risk Financing for the Agricultural Sector in the ASEAN Region) ที่ดำเนินการโดยองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน หรือ GIZ ประจำประเทศไทย ร่วมกับ Munich Climate Insurance Initiative of the United Nations University โดยมีกรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการ

12. วันที่ 16 พฤษภาคม 2566 นายคาลิล ฮามิด International Program Specialist, Foreign Agricultural Service (FAS), United States Department of Agriculture และคณะ เข้าเยี่ยมชมการระ นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร พร้อมด้วย ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยการกักกันพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช ผู้อำนวยการกลุ่มควบคุมพันธุ์พืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร และข้าราชการกรมวิชาการเกษตร โดยในการ เข้าเยี่ยมชมการระได้มีการกล่าวถึงโครงการความร่วมมือหุ้นส่วนกลุ่มแม่น้ำโขง - สหรัฐ (ด้านเมล็ดพันธุ์) และความเป็นไปได้ที่จะร่วมมือในการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็น World Tropical Seed Hub การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสนับสนุน ในเรื่องการปรับปรุงพันธุ์ โดยเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ เช่น การปรับปรุงพันธุ์พืชด้วยเทคนิค Gene editing การอบรม Workshop แลกเปลี่ยนบุคลากร นักวิจัย การพัฒนาระบบ Phytosanitary, e-Phytosanitary ห้องปฏิบัติการรับรองเมล็ดพันธุ์ในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง การประยุกต์ใช้ GAP ในระบบการปลูกพืช รวมถึงการพัฒนาความร่วมมือด้านการพัฒนา Carbon Credit ภาคการเกษตรรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในพืชเศรษฐกิจ อาทิ ผลไม้ มันสำปะหลัง อ้อย ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และร่วมแสดงความยินดี กับ นางสาวภักดิ์สร วัฒนกุล ภาคิน นักวิชาการเกษตรชำนาญการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชพิษณุโลก ในโอกาสได้รับแต่งตั้งเป็น Technical ISTA Auditor ประจำภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

13. วันที่ 19 พฤษภาคม 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นายสุรกิตติ ศรีกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย พร้อมด้วย นางประพิศ วงเทียม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ ให้การต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่จาก Munich Climate Insurance Initiative (MCII) เพื่อนำเสนอโครงการ “การยกระดับการประเมินความเสี่ยงเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การจัดการทางการเงิน เพื่อความเสี่ยงสำหรับประเทศไทย” ณ กรมวิชาการเกษตร และร่วมหารือเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการประชุมเชิงปฏิบัติการ และตอบข้อสงสัยหรือข้อซักถามเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเพื่อความเข้าใจตรงกันระหว่าง GIZ MCII และกรมวิชาการเกษตร โดยมีผู้แทนจากสถาบันวิจัยพืชสวน สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เข้าร่วมสนทนาด้วย

14. วันที่ 1 มิถุนายน 2566 นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ให้การต้อนรับ นายสุรียัน วิจิตรเลขการ ผู้อำนวยการบริหารสถาบันความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง (Mekong Institute : MI) และผู้แทนจาก GIZ ในโอกาสนี้ นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร นายสุรภิตติ ศรีกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมให้การต้อนรับ ในการหารือได้มีการพิจารณา การสนับสนุนของ MI แทน GIZ สำหรับบทบาทการเป็นเลขานุการ ASEAN CRN ของกรมวิชาการเกษตร พร้อมหารือแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในระดับอาเซียน ทั้งนี้ นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ได้เสนอแนวทางในการดำเนินงานเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภาคเกษตร ภายใต้โครงการ ASEAN Joint Work on GHG Emission Reduction Program on Crops หรือ AGERcrops ที่มุ่งศึกษาพื้นฐานในการ ปล่อยก๊าซเรือนกระจก และพัฒนาต่อยอดให้ได้คาร์บอนเครดิตจากการผลิตพืช ตามหลักกรอบมาตรฐาน GAP โดยจะผลักดันร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศ และระดับอาเซียน ให้เป็นรูปแบบเข้าถึงได้ง่าย สะดวกต่อการดำเนินงานของเกษตรกรต่อไป

15. วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค เรื่อง Food Safety Systems in ASEAN ณ โรงแรม Skyview กรุงเทพฯ ซึ่งกรมวิชาการเกษตร ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียน และโครงการความร่วมมืออาเซียน-เยอรมัน เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โดยการสนับสนุนงบประมาณ จากโครงการพัฒนาบุคลากรในภาคอาหารผ่านความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย ในภูมิภาคอาเซียน ระยะที่ 3 จากกระทรวงเกษตรและป่าไม้ญี่ปุ่น ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ประกอบด้วย ประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ หน่วยงานคู่ร่วมมือเพื่อการพัฒนา (Development Partners) องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันดำเนินการจัดทำถ้อยแถลง หรือปฏิญญา เพื่อป้องกันและกำจัดการใช้สารเคมีทางการเกษตรซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามที่เป็นอันตรายในภูมิภาคอาเซียน

16. วันที่ 26 กรกฎาคม 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย เข้าร่วมการประชุมคณะทำงานด้านพืชของอาเซียน ครั้งที่ 30 (30th ASEAN Sectoral Working Group on Crops : ASWGC) ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 26 - 27 กรกฎาคม 2566 ณ บันดาร์ เสรี เบกาวัน บรูไนดารุสซาลาม และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ณ กรมวิชาการเกษตร พร้อมด้วยผู้แทนจากกองแผนงานและวิชาการ สถาบันวิจัยพืชสวน สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กองวิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร และกองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร โดยมีประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ สำนักงานเลขาธิการอาเซียน และหน่วยงานคู่ร่วมมือเพื่อการพัฒนา อาทิ GIZ Croplife Asia เข้าร่วมประชุมด้วย

17. วันที่ 29 กันยายน 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานการประชุมหารือ กับสมาคมสถาบันวิจัยเกษตร แห่งเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific Association of Agricultural Research Institutions : APAARI) เกี่ยวกับสถานะทางกฎหมาย (Legal Status) ของ APAARI ในประเทศไทย ณ กรมวิชาการเกษตร

งานทวิภาคี

1. วันที่ 6 ตุลาคม 2565 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นายชูชาติ วัฒนวรรณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพืชสวน ให้การต้อนรับ Dr. Jacqueline Jakob, Director for International Relations, Foundation of Climate Protection and Carbon Offset Klik (Klik Foundation) เพื่อหารือเกี่ยวกับการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมภายใต้ความตกลงปารีส ข้อที่ 6 ในประเทศไทย และโครงการใหม่ที่มีศักยภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมวิชาการเกษตร ณ ห้องประชุม 201 ชั้น 2 ตึกกสิกรรม กรมวิชาการเกษตร

2. วันที่ 25 ตุลาคม 2565 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นายสุรกิตติ ศรีกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช เป็นประธาน ในการหารือร่วมกับ Dr. IR.Prihasto Setyanto อธิบดีกรมพืชสวน และคณะผู้แทนกรมพืชสวน กระทรวงอินโดนีเซีย เพื่อหารือเกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Good Agricultural Practice : GAP) ของสินค้าลำไยไทยที่ส่งออกไปยังอินโดนีเซีย ณ ห้องประชุม 501 ชั้น 5 ตึกกสิกรรม กรมวิชาการเกษตร พร้อมกันนี้ กองแผนงานและวิชาการ ได้พาคณะฯ ดูงานการประเมิน GAP ของลำไย ที่ส่งออกไปอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 25 - 28 ตุลาคม 2565 ณ สวนและโรงคัดบรรจุ จังหวัดจันทบุรี

3. วันที่ 26 ตุลาคม 2565 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นางประพิศ วงเทียม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ เป็นผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ในการเข้าพบเจ้าหน้าที่จากหน่วยงาน Technology Services Division, National Institute of Horticultural and Herbal Science (NIHHS), (Rural Development Administration : RDA) สาธารณรัฐเกาหลี ณ ห้องประชุม 201 ชั้น 2 ตึกกสิกรรม กรมวิชาการเกษตร เพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับผักและผลไม้เมืองร้อน และรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับระบบการส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งจัดการดูงานด้านผักและผลไม้เมืองร้อนให้แก่คณะเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

4. วันที่ 4 พฤศจิกายน 2565 นางสาวชลธิชา รักใคร่ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยการกักกันพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมทวิภาคี ร่วมกับ Dr. Matthew Messenger, Deputy Director for Asia and Oceania, Plant Protection and Quarantine (PPQ) APHIS ในด้านสุขอนามัยพืชระหว่างกรมวิชาการเกษตรและ Animal and Plant Health Inspection Service (APHIS) กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ผ่านระบบประชุมทางไกลออนไลน์ ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 2 อาคารศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร

5. วันที่ 4 พฤศจิกายน 2565 นางสาวอิงอร ปัญญากิจ รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นายอุดร อุณหุฒิ ที่ปรึกษากรมวิชาการเกษตร เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย ในการประชุม Informal contact group ระหว่างกรมวิชาการเกษตร กับคณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย ครั้งที่ 8 เพื่อติดตามความคืบหน้าการพิจารณาการขอเปิดตลาดสินค้าเกษตรจากประเทศสมาชิก EU มาয়ังไทย ปัญหาสินค้าเกษตรระหว่างไทย - EU และแนวทางการนำตัวอย่างผลไม้มาจัดแสดงงาน Fair ในประเทศไทย โดยมี Mr. Laurent Lourdais, Counsellor (Food Safety, Agriculture and Environment) เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่าย EU ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคารศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร

6. วันที่ 24 เมษายน 2566 กองแผนงานและวิชาการ พร้อมกับสำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช และสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร ได้นำคณะผู้แทนจากฝ่ายเกษตร สถานเอกอัครราชทูตบราซิลประจำประเทศไทย และสมาคมผู้ผลิตและส่งออกผลไม้และผลิตภัณฑ์ผลไม้ของบราซิล (Brazilian Association of Producers and

Exports of Fruit and Fruit Product : Abrafrutas) เข้าศึกษาดูงานเกี่ยวกับการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรของไทย ณ ด้านตรวจพืชท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

7. วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ให้การต้อนรับ Mrs. Marion Chaminade Economic Department, Embassy of France (สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ประจำประเทศไทย) และคณะ เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่ง ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคารศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร

8. วันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 5 มีนาคม 2566 เจ้าหน้าที่กองแผนงานและวิชาการ ร่วมกับศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน และศูนย์วิจัยเกษตรวิศวกรรมเชียงใหม่ สถาบันวิจัยเกษตรวิศวกรรม ต้อนรับ Mr. Guillermo Raul Gerster ผู้อำนวยการ Instituto Nacional de Tecnologia Agropecuaria de Argentina (INTA) และ Mr. Lisandro German Lenzi, Agriculture Engineer เดินทางมาศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปลูกถั่วเหลืองและการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการปลูก ณ กรุงเทพฯ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย เพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีของทั้งสองประเทศ เช่น การเตรียมดิน วิธีการปลูก การบำรุงดิน วิธีเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ถั่วเหลืองที่มีคุณภาพ

9. วันที่ 7 มีนาคม 2566 นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ให้การต้อนรับ นายฮิวจ์ เวทเธอร์ส (Mr. Hugh Weathers) Commissioner, South Carolina Department of Agriculture National Association of State Department of Agriculture (NASDA) พร้อมคณะผู้แทนจาก NASDA และสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะ ทหารือยกระดับความสัมพันธ์ทวิภาคี และขยายความร่วมมือทางการค้าสินค้าเกษตรและการลงทุนภาคการเกษตร โดยประเด็นหารือที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร ไทย - สหรัฐ ความร่วมมือในด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตร การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคเกษตร และการส่งออกผลไม้สด

10. วันที่ 29 มีนาคม 2566 นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นางประพิศ วงศ์เทียม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ ให้การต้อนรับ Ms. Amber Parr อัครราชทูตที่ปรึกษาด้านการเกษตรของออสเตรเลีย เข้าพบเพื่อร่วมหารือเกี่ยวกับประเด็นการแจ้งเวียนมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช/มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO Notification) โดยกำหนดให้ *Vaccinium* spp. ซึ่งรวมถึงบลูเบอร์รี่เป็นสิ่งต้องห้าม โดยมี นางวรัญญา มาลี นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการสนทนา ห้องประชุม 201 ชั้น 2 ตึกสิกรรม กรมวิชาการเกษตร

11. วันที่ 4 เมษายน 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร พร้อมด้วย นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร หรือ Mr. Tang Rixin รองประธานบริษัท Alibaba Cloud Computing จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของ Alibaba Group ยักษ์ใหญ่อีคอมเมิร์ซของจีน พร้อมคณะ เรื่องการใช้เทคโนโลยี AI IoT พัฒนาเกษตรอัจฉริยะ การเพาะปลูก การจัดการแปลง การควบคุมคุณภาพ ระบบการจัดการการตรวจสอบผลผลิต และการขยายฐานทางการตลาดให้กับผลไม้ไทยในจีน

12. วันที่ 10 เมษายน 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร พร้อมด้วย นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ให้การต้อนรับ คุณเซซีเลีย กาลาเรตา เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเปรูประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะเนื่องในโอกาสที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ และหารือความร่วมมือทางการเกษตรระหว่างไทย - เปรู ซึ่งทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ทางการทูตที่ราบรื่นและฉันทมิตร ตั้งแต่ปี 2508 นับถึงปัจจุบันเป็นเวลา 58 ปีแล้ว ณ ห้องประชุม ชั้น 2 สำนักงานอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

13. วันที่ 24 เมษายน 2566 กองแผนงานและวิชาการ ร่วมกับสำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช ได้นำคณะผู้แทนจากหน่วยงาน Animal and Plant Health Inspection Service (APHIS) ประจำประเทศไทย เข้าศึกษาดูงานการผลิตส้มโอและกล้วยไม้ ณ จังหวัดนครปฐม

14. วันที่ 27 เมษายน 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นางมาร์กาเริต อยู่วัฒนา ผู้อำนวยการกลุ่มเกษตรต่างประเทศ ให้การต้อนรับ Mr. Laurent Lourdis, Counsellor (Food Safety, Agriculture and Environment) หัวหน้าคณะผู้แทนฝ่าย EU และร่วมประชุม informal contact group ระหว่างกรมวิชาการเกษตร และคณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย ครั้งที่ 9 เพื่อรายงานความคืบหน้าในการพิจารณาการขอเปิดตลาดสินค้าเกษตรจากประเทศสมาชิก EU มายังไทย ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 2 อาคารศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร

15. วันที่ 16 พฤษภาคม 2566 นายคาลิล ฮามิด International Program Specialist, Foreign Agricultural Service (FAS), United States Department of Agriculture และคณะ เข้าเยี่ยมคารวะ นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เพื่อหารือความร่วมมือหุ้นส่วนลุ่มแม่น้ำโขง - สหรัฐ (ด้านเมล็ดพันธุ์) และความเป็นไปได้ที่จะร่วมมือในการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็น World Tropical Seed Hub การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และสนับสนุนในเรื่องการปรับปรุงพันธุ์ โดยเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่

16. วันที่ 31 พฤษภาคม 2566 นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธาน เตรียมการฝ่ายไทยสำหรับการประชุมหารือกับหน่วยงาน Federal Service for Veterinary and Phytosanitary Surveillance (FSVPS) ประเทศรัสเซีย เกี่ยวกับการส่งออกเมล็ดพันธุ์ และส่วนขยายของพืช (Planting Material) ไม้ประดับ และไม้ผล ที่ผลิตในประเทศไทย โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปลูกที่ประเทศรัสเซีย และการเดินทาง ตรวจสอบห้องปฏิบัติการทดสอบเมล็ดพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตร ณ ห้องประชุมผู้บริหาร ชั้น 2 อาคาร ศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร และผ่านระบบการประชุมทางไกล (Zoom Meeting)

17. วันที่ 7 มิถุนายน 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นผู้แทน ร่วมกับคณะปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในกิจกรรม ปลูกข้าว (เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้รับจากงานพระราชพิธีวันพืชมงคล) เพื่อกระชับความสัมพันธ์และหารือแนวทางความร่วมมือด้านการพัฒนาภาคการเกษตรของทั้งสองประเทศ ณ สถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย ประจำประเทศไทย

18. วันที่ 7 มิถุนายน 2566 นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นางปิยรัตน์ ธรรมกิจวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ เป็นประธาน ในการประชุมหารือกับหน่วยงาน FSVPS ประเทศรัสเซีย เกี่ยวกับการส่งออกเมล็ดพันธุ์ และส่วนขยายของพืชไม้ประดับและไม้ผล ที่ผลิตในประเทศไทย ไปยังรัสเซียให้แล้วเสร็จก่อนที่จะมีการเดินทางตรวจสอบห้องปฏิบัติการทดสอบเมล็ดพันธุ์ ของผู้เชี่ยวชาญทางด้าน

เทคนิคของหน่วยงาน FSVPS ณ ห้องประชุมผู้บริหาร อาคารศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี และผ่านระบบการประชุมทางไกล (Zoom Meeting)

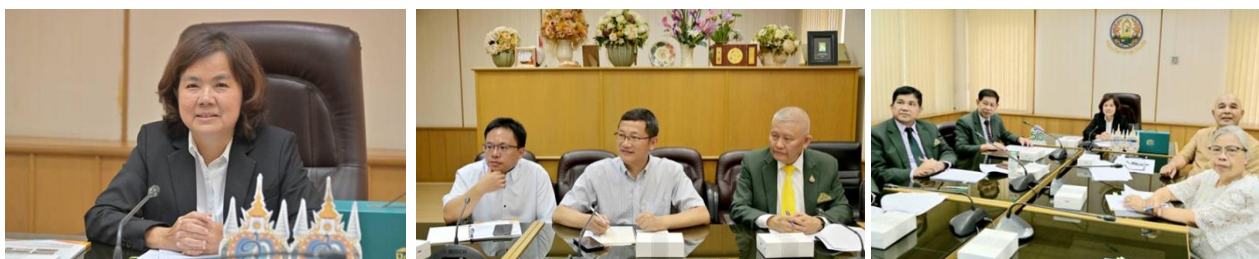
19. วันที่ 13 มิถุนายน 2566 นายมาร์ค กิลคีย์ (Mr. Marc Gilkey) South Asia-Pacific Regional Manager หน่วยงาน Animal and Plant Health Inspection Service (APHIS) ประจำประเทศไทยเข้าเยี่ยมคารวะ นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เพื่อหารือเกี่ยวกับโครงการ preclearance program ณ ห้องประชุม ชั้น 2 สำนักงานอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

20. วันที่ 16 มิถุนายน 2566 นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธานในการประชุมเตรียมการสำหรับการเดินทางไปราชการ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อหารือความร่วมมือทางการเกษตร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทยในตลาดต่างประเทศ และสาธารณรัฐอิตาลี เพื่อเข้าร่วมประชุมสมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินโลก ครั้งที่ 11 และหารือความร่วมมือกับ FAO ณ ห้องประชุม 201 ตึกกสิกรรม กรมวิชาการเกษตร

21. วันที่ 7 สิงหาคม 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นางวิลาวัลย์ ไคร้ครวญ รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นผู้แทนกรมฯ ให้การต้อนรับและหารือกับศาสตราจารย์ฉวี เจ็ญนเหวิน นายกสมาคมวิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แห่งมณฑลยูนนาน พร้อมด้วย ผศ.ดร.สุนทร พิพิธแสงจันทร์ นายกสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย และคณะฯ ณ ห้องประชุมผู้บริหาร อาคารศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร เพื่อรายงานผลการเดินทางเยือนนครคุนหมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ของคณะสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ระหว่างวันที่ 26 - 28 มิถุนายน 2566 และหารือการดำเนินงานร่วมกันภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจกับสมาคมวิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แห่งมณฑลยูนนาน

22. วันที่ 8 สิงหาคม 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ได้มอบหมายให้ นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ต้อนรับนางสาวริกกี เจนนิงส์ (Ms. Rickie Jennings) ที่ปรึกษาฝ่ายการเกษตร สถานเอกอัครราชทูตอังกฤษ ประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะเนื่องในโอกาสที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ พร้อมกันนี้ ได้มีการหารือเรื่องความร่วมมือเกี่ยวกับการขยายตลาดสินค้าเกษตรด้านพืชระหว่างไทยและสหราชอาณาจักร พร้อมทั้งหารือถึงความเป็นไปได้เกี่ยวกับความร่วมมือด้านการเกษตร ณ ห้องประชุมใหญ่ อาคารศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร

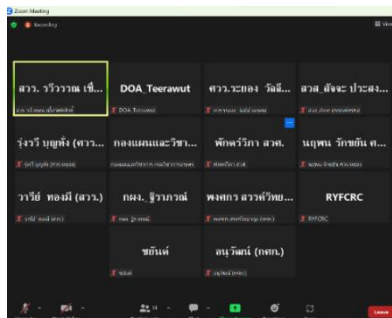
23. วันที่ 15 สิงหาคม 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ประชุมร่วมกับ นายธานี แสงรัตน์ เอกอัครราชทูตประจำกรุงวอชิงตัน (ออท.) ในประเด็นความร่วมมือไทย - สหรัฐอเมริกา ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ การขยายการส่งออกส้มโอ และผลไม้ฉายรังสีไปยังสหรัฐอเมริกา ความร่วมมือระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกาในการแก้ไขปัญหาหมอกควัน คาร์บอนเครดิตเพื่อการส่งออกสินค้าเกษตร และกฎหมายคุ้มครองสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม หรือ Marine Mammal Protection Act (MMPA) ของสหรัฐอเมริกา

24. วันที่ 21 สิงหาคม 2566 นายพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นายสุรภิตติ ศรีกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช เป็นประธานการประชุมหารือแนวทางการดำเนินการจัดทำข้อเสนอขอรับความร่วมมือทางวิชาการไทย-เกาหลี ในรูปแบบโครงการ Co-forming Project ณ ห้องประชุม 201 ตึกกสิกรรม กรมวิชาการเกษตร

25. วันที่ 23 สิงหาคม 2566 กลุ่มเกษตรกรต่างประเทศ กองแผนงานและวิชาการ กรมวิชาการเกษตร ได้จัดประชุมหารือการจัดทำข้อเสนอขอรับความร่วมมือทางวิชาการไทย-เกาหลี ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting ณ ห้องประชุมกองแผนงานและวิชาการ ชั้น 3 ตึกกสิกรรม กรมวิชาการเกษตร

26. วันที่ 26 กันยายน 2566 นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายให้ นางประพิศ วงศ์เทียม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ ให้การต้อนรับ Mr. Bounsou Sudmaly, Director of Plant Protection Center และคณะเจ้าหน้าที่จากกรมปลูกฝัง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) เพื่อร่วมหารือในประเด็นความเป็นไปได้ในการจัดทำกรอบความร่วมมือห้องปฏิบัติการทดสอบสารพิษตกค้าง ณ ห้องประชุมผู้บริหาร ชั้น 2 อาคารศูนย์ปฏิบัติการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมวิชาการเกษตร พร้อมทั้ง เยี่ยมชมและเรียนรู้ห้องปฏิบัติการสำหรับวิเคราะห์สารพิษตกค้างที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC-17025 ณ กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

งานทุนและงบประมาณ

1. วันที่ 17 ตุลาคม 2566 นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ได้มอบหมายให้ นางประพิศ วงศ์เทียม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ เป็นประธานให้การต้อนรับ Mr. Kim Jae Gon, Deputy Director, National Agricultural Products Quality Management Service (NAQS) Ministry of Agriculture, Food Rural Affairs (MAFRA) และคณะ ในการเข้าพบและหารือเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านกระบวนการจัดการความปลอดภัยสินค้าเกษตร การเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการที่มีการทดสอบค่าของสารพิษตกค้างในอาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นใจในการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรในการพัฒนาคุณภาพการตรวจสอบรับรอง กระบวนการจัดการและการพัฒนาตลาด ให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนให้แก่ประชาชนของประเทศไทย และสาธารณรัฐเกาหลีใต้

2. วันที่ 14 ธันวาคม 2566 นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร มอบหมายผู้แทนจากกองวิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช ให้การต้อนรับนักวิชาการชาวกัมพูชา จาก The Department of Crop Seed, General Directorate of Agriculture, Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries โดยคณะดังกล่าว ขอเข้าศึกษา ดูงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งจะได้แลกเปลี่ยนข้อมูลวิชาการ/งานวิจัยเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ในประเทศไทย โดยมุ่งเน้นทั้งในเรื่องการบริหารจัดการคุณภาพเมล็ดพันธุ์

(Seed Quality Management) การออกใบรับรองคุณภาพเมล็ดพันธุ์ (Seed Certification) ความแตกต่างของการลงทะเบียนรับรองเมล็ดพันธุ์ (Variety Registration) การผลิตเมล็ดพันธุ์ให้ได้คุณภาพ (Good Practices of Production) รวมถึงการจัดเตรียมเมล็ดพันธุ์และวัสดุปลูกที่มีคุณภาพ (Supply of Quality Seeds and Planting Materials) ณ กองวิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

